

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Lokakuu 2022

Raamattu
alusta
loppuun
Sivu A 17

 silta.fi

Kestävän kehityksen asiantuntija, professori Arto O. Salonen:

Tulevaisuuden toivo kuuluu kaikille

Sivut A 8–10

Kuva: Sakari Röyskö

Kuva: Emil Bobbyrev

Mediamissio
saapui
ihmisten
keskelle
Sivu A 4

Kuva: Hannu Jukola

Katukyselyssä
ilmeni
arvostus
kirkon työlle
Sivu A 7

Konsertisarjassa
improvisointia
ja ukrainalaista
urkumusiikkia
Sivu A 18

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 5.10.2022

Avioliittokysymys vaikuttaa seurakuntavaaleissakin

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokous jatkaa työskentelyä avioliittokäsityksessä vallitsevan erimielisyyden ratkaisemiseksi. Syyskuussa Mikkelissä kokoustaneet piispat myös lähettivät asian piispainkokouksen kanslian valmisteluun.

Näin kertoo sähköpostiin tullut kirkon tiedote. Utinen on periaatteessa hyvä, mutta mitä se lopulta käytännössä tarkoittaa? Asiaan antoi lisävalaistusta piispainkokouksen pääsihteeri Kari Kopperi.

Hänen mukaansa käytännössä kysymys on siitä, voiko piispainkokous löytää ratkaisun, linjauksen tai jonkinlaisen muun päätöksen, jonka avulla päästäisiin samaa sukupuolta olevien parien avioliittokysymyksessä vallitsevasta pattiilanteesta vihdoin eteenpäin.

”Työskentelyn tuloksena voi olla piispainkokouksen esitys kirkolliskokoukselle, pastoraalinen ohje seurakunnille ja papeille tai jotain muuta. Nyt on työskenneltävä sekä sisällöllisten kysymysten äärellä että myös pohdittava päätöksenteon mahdollisuuksia”, kertoo Kopperi.

Hänen mukaansa piispat tarkensivat tilannekuvaa sekä tarkastelivat näkökohtia, jotka tulee ottaa huomioon avioliittoasian jatkovalmistelussa. Näiden työskentelyjen pohjalta piispainkokouksen kanslia tuo aikanaan esityksen piispainkokoukselle.

Seurakuntavaaleissa valitaan päättäjät, jotka linjaavat seurakuntien ja samalla koko kirkon suuntaa ja toimintaa.

Avioliittokysymyksen käsittely on jatkunut kirkon päätävissä elimissä vuosikausia. Osa päättäjistä katsoo, että asia on jo käsitelty ja päätetty. He näkevät avioliiton ainoastaan miehen ja naisen välisenä, eikä kirkon tule seurata muuta yhteiskuntaa avioliittokäsityksessä.

Osa päättäjistä ja seurakuntalaisista taas pitää nykytilannetta kesämättömänä, epäoikeudenmukaisena ja syrjivänä. He haluavat, että kirkon avioliittokäsitys laajennetaan koskemaan myös samaa sukupuolta olevia pareja.

Käytännössä jo nyt moni kirkkotila Tampereellakin on käytävissä myös samaa sukupuolta olevien vihkimisiin, ja monet papit ovat valmiita vihkimään ja palvelemaan heitä. Yhtä lailla voidaan sanoa, että monet papit eivät ole vihkimiseen valmiita, varsinkaan ennen kuin kirkko on asiasta yhteisesti päättänyt.

Samaa sukupuolta olevien avioliitto ei ole merkityksetön asia marraskuun seurakuntavaaleissakaan. Vaikka seurakuntavaalit ovat paikallisvaalit, niissä valitut luottamushenkilöt valitsevat edustajat kirkolliskokoukseen, joka on kirkon ylin luottamuselin. Seuraavat kirkolliskokousvaalit toimitetaan vuonna 2024.

Seurakuntavaaleissa valitaan seurakuntien päättäjät, jotka linjaavat seurakuntien ja samalla koko kirkon suuntaa, toimintaa ja ta- loutta seuraavalla nelivuotiskaudella.

Nyt kannattaakin tutkia tarkasti valitsijayhdistysten ohjelmia, ja marraskuussa antaa ääni ehdokkaalle, jonka mielipiteet parhaiten vastaavat omaa arvomaailmaa. ♦

Lokakuu

TULEVAT PYHÄT 5.10.–2.11.2022

9.10. Kristityn vapaus

Vapaus tehdä hyvää on enemmän kuin kaikki sapattisäädökset yhteensä. Kristus päästää seuraajansa vapauteen ihmisten asettamista rajoituksista mutta sitoo heidät totuuteen ja rakkauteen. (Luuk. 14: 1–6)

16.10. Rakkauden kaksoiskäsky

Taas kerran oli Jeesus tukkinut saddukeuksien suut. Voisiko kymmentä käskyä tämän paremmin tiivistää? (Matt. 22:34–40)

23.10. Usko ja epäusko

Siellä missä Jeesus opetti, oli yleensä väkeä tungokseen asti. Halvaantuneen miehen ystävien usko Jeesuksen parantavaan voimaan oli niin luja, että päästäkseen Jeesuksen luokse piti purkaa katto! Parantajia

oli liikkeellä muitakin, mutta se, että tämä parantaja antoi syntejä anteeksi, oli liikaa lainopettajille. (Mark. 2:1–12)

30.10. Kuninkaanpojan häät

Kaikki on valmiina, mutta aina on ollut niitä, jotka eivät ota juhlatutua vastaan. On muuta menoaa... (Matt. 22:1–14)

Hiljainen metsävaellus ja ehtoollinen Ojalan metsässä. Lähtö su 9.10. kello 11 Aitolahden kirkolta. Lisätietoja sivulla B 4

MUISTA MINUA

Pappina olen kulkenut lukemattomat kerrat saattoväen mukana haudalle, hitaasti ja hiljaisesti. Pari viikkoa sitten kuljin Lamminpään hautausmaalla eri suuntaan: muistotilaisuuspaikasta siunauskappelille. Mukanani kulki toisenlainen seurakunta. *Muista minua* -näytelmän oppaana johdattelin yleisön ihmettelemään taivaan armoa. Sankarihaudalla kuulin kuolevan Eero-sotilaan sanat: ”Ja armoon minä haluan uskoa. Että Jeesus pesee veret käsistä.”

PALSTAN TEKSTIT: **Jukka-Pekka Ruusukallio**

Kuva: Hannu Jukola

HEILMI

Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämeestäsi, koko sielustasi ja koko voimastasi. Pidä aina mielessäsi nämä käskyt, jotka minä sinulle tänään annan. Teroita niitä alinomaa lastesi mieleen ja puhu niistä, olitpa kotona tai matkalla, makuulla tai jalkeilla. Sido ne merkiksi käteesi ja pidä niitä tunnuksena otsallasi. (5. Moos. 6:5–8)

Pirkanmaalla toimivassa Munuais- ja maksaliiton jäsenyhdistyksessä on noin 540 jäsentä. Yhdistys pyrkii järjestämään jäsenilleen yhteisiä tapahtumia ja virkistystä. Sirpa Andelin ja Elina Haapala jakoivat tietoa Koskikeskuksessa Kyllä elinluovutukselle -tapahtumassa.

Riittääkö elimiä siirrettäväksi?

Elinsiirtoviikkoa vietetään jälleen parhaillaan, 3.–8. lokakuuta, ja Euroopan elinsiirtopäivää lauantaina 8.10.

1 Miten tärkeää on ilmaista tahtonsa elinluovutukseen, ja miten sen voi tehdä, Munuais- ja maksaliiton viestintäpäällikkö Petri Inomaa?

– Lain mukaan jokainen on elinluovuttaja, jos ei ole sitä eläessään vastustanut. Tahto pitää kuitenkin pyrkiä selvittämään ja mahdollisen elinluovuttajan mielipidettä asiasta kysytään omaisilta. Ilmaistu elinluovutustahto kertoo tahdon selkeästi läheisille ja nopeuttaa ihmishenkien pelastamista.

– Elinluovutustahdon voi ilmaista paperisella elinluovutuskortilla, sen voi kirjata Omakantaan, puhelimeen voi ladata sovelluskaupoista elinluovutuskortti-sovelluksen, tai tahdon voi vain kertoa läheisilleen.

2 Mitä elimiä Suomessa siirretään eniten?

– Suomessa tehdään eniten munuaisensiirtoja. Vuonna 2021 niitä oli 268. Toiseksi eniten tehtiin maksansiirtoja, 75. Lisäksi Suomessa tehdään sydämen-, keuhkon- ja haimansiirtoja. Kaikkiaan viime vuonna tehtiin 420 elinsiirtoa.

– Siirrettävistä elimistä on jatkuva pula. Uutta elintä odottaa jatkuvasti noin 550 ihmistä. Heistä kymmenes-

osa menehtyy, koska sopiva siirränäinen ei löydy ajoissa.

3 Ovatko elinsiirrot lisääntyneet viime vuosina?

– Elinsiirtojen määrää on saatu nostettua kansallisen suunnitelman ja järjestelmällisen työn avulla. Elinluovuttajien tunnistamista on kehitetty ja luovuttajiksi hyväksytyjen elinluovuttajien kriteereitä on laajennettu.

– Koronapandemia ei ole vaikuttanut tehtyjen elinsiirtojen määrään, kuten alussa pelättiin. Jos elinluovuttaja testataan koronapositiiviseksi, hän ei luonnollisestikaan voi toimia luovuttajana.

4 Muutama vuosi sitten oli elinluovutuskortti-kiertue: onko tänä vuonna tapahtumia?

– Elinsiirtoviikolla julkaistaan TAH-DON-kampanja. Viikko käynnistyy asiantuntijaluennolla, joka tulee katsottavaksi liiton YouTube-kanavalla youtube.com/munuaismaksaliitto. Etäluennon aiheina ovat elinluovutus, elinsiirrot, elävä munuaisen luovutus ja elinsiirron saaneiden kokemukset.

– Paikallisia tapahtumia, joissa jaetaan tietoa elinluovutuksista suurelle yleisölle, järjestetään eri puolilla Suomea. Tapahtumista saa lisätietoa sivulta elinluovutuskortti.fi.

5 Liitto ajoi pitkään munuais-siirtojen helpottamista eläviltä luovuttajilta, mikä tilanne on nyt?

– Vuonna 2019 voimaan tullut lakimuutos helpotti tilannetta merkittävästi. Aiemmin toisen munuaisensa

sai luovuttaa vain lähimaiselleen tai samassa osoitteessa asuvalle puolisolleen. Lakimuutoksen myötä munuaisen voi luovuttaa myös esimerkiksi avopuolisolle, kaukaisemmalle sukulaiselle tai ystävälle sekä jopa tuntemattomalle saajalle.

– Viime vuonna munuaisensiirtoja elävältä luovuttajalta tehtiin 46, ja tästä vuodesta on tulossa vielä parempi.

6 Miten tärkeää vertaistuki on elinsiirron saaneille, PirMu ry:n puheenjohtaja Sirpa Andelin?

– Vertaistuki on mielestäni todella tärkeää näin harvinaisessa ja koko elämää muuttavassa asiassa kuin elinsiirto. Vain saman kokenut voi täysin ymmärtää, mitä käyt läpi. Vertaisen kanssa on helpompaa käydä läpi myös vaikeita asioita ja tunteita, joita ei läheisen kanssa välttämättä halua tai pysty juttelemaan.

– Myös munuaisen luovuttaneille eläville luovuttajille on tarjolla vertaistukea.

7 Olet myös itse kokenut elinsiirron. Mikä on auttanut eteenpäin sairauden aikana ja myöhemmin?

– Sain uuden munuaisen ja maksan jo alkuvuodesta 2000. Elinsiirron avulla olen saanut elämälleni reilusti jatkoaikaa. Fyysisesti terveyteni on loistavissa käsissä TAYS:n erikoissairaanhoidossa, mutta muuten elämässä ovat tärkeitä läheiset, jotka elävät mukana tukien. ♦

Asta Kettunen

Lisätietoja luennosta: muma.fi/tapahtuu

Yli puolet ehdokkaista uusia

Tampereella seurakuntavaaleissa 20. marraskuuta valitaan uudet päättäjät yhteiseen kirkkovaltuustoon ja neljään seurakuntaneuvostoon. Ehdokkaiden määrä laski edellisestä kerrasta, mutta ehdokkaista yli puolet on uusia. Ehdokasasettelu päättyi 15. syyskuuta.

Yhteensä ehdokkaita on 320, mikä on noin 20 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2018 vaaleissa (404). Heistä seurakuntaneuvostoihin pyrkii 167 ja yhteiseen kirkkovaltuustoon 153.

Uusia ehdokkaita on 164. Uusiksi lasketaan sellaiset ehdokkaat, jotka eivät olleet ehdokkaana viime seurakuntavaaleissa vuonna 2018.

Yhteensä päättäjiä valitaan 113, eli 16 jokaiseen seurakuntaneuvostoon ja 49 yhteiseen kirkkovaltuustoon. Molemmissa vaaleissa on omat ehdokaslistansa, ja useat ehdokkaat ovat ehdolla sekä oman seurakuntansa seurakuntaneuvostoon että yhteiseen kirkkovaltuustoon.

Valitsijayhdistyksiä yhteensä kuusi

Syksyn seurakuntavaalit ovat saaneet liikkeelle saman verran valitsijayhdistyksiä kuin neljän vuoden takaiset vaalit. Ryhmiä on yhteensä kuusi.

Kaikkien kirkko, Kirkkodemarit ja sitoutumattomat, Kokoomus ja sitoutumattomat ja Yhdistynyt seurakuntaväki ovat asettaneet ehdokkaita jokaiseen seurakuntaan. Vasemmistolla on listat Messukylän seurakunnassa ja Tuomio-kirkkoseurakunnassa. Myös Elävä kirkko-ryhmällä on ehdokkaita Messukylän seurakunnassa.

Ruotsalaisessa seurakunnassa päädyttiin sopuvaaliin, sillä ehdokkaita oli yhtä paljon kuin paikkojakin sekä seurakuntaneuvostoon (8) että yhteiseen kirkkovaltuustoon (2).

Kuva: Suvvi Kava

Vaalikone aukeaa 10. lokakuuta

Seurakuntavaaleissa valitaan Tampereella uudet päättäjät yhteiseen kirkkovaltuustoon ja neljään seurakuntaneuvostoon nelivuotiskaudelle 2023–2026. Seurakuntalaiset pääsevät pohtimaan omia ehdokasvalintojaan, kun seurakuntavaalien vaalikone aukeaa 10. lokakuuta.

Seurakuntavaalien vaalipäivä on sunnuntai 20. marraskuuta ja ennakkoonestys 8.–12. marraskuuta. Äänioikeutettuja ovat kaikki 16 vuotta täyttäneet kirkon jäsenet.

Ehdokaslistat nimitietoineen ovat nähtävillä Seurakuntavaalit Tampereella -sivustolla osoitteessa tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit.

Virve Jylhäsalu

Lisää vaaleista sivuilla A 6–7

Raamattusovelluksesta uusi versio

Medialähetys Sanansaattajien uudistetun Raamattu kannesta kanteen -sovelluksen kautta lähestytään Ison kirjan sanomaa pastori Jukka Norvannon opetuksien kautta. Edellinen sovellus oli vuodelta 2015.

Sovellus sisältää 1434 raamatunope-

tusta sekä uusia, käyttäjien toivomia ominaisuuksia. Sovelluksessa voi muun muassa seurata kuuntelun edistymistä, tallentaa omia kuuntelutietoja ja kelaata tai nopeuttaa kuuntelua. Lisäksi sen kautta voi lukea ajankohtaisia uutisia medialähetystyöstä.

Raamattu kannesta kanteen -opetuksista on tehty myös ohjelmasarja, joka on kuulunut radiossa jo 25 vuotta. Nykyisin ohjelma on kuultavissa Radio Deissä ja Järviradiossa viitenä päivänä viikossa. Tietoa sovelluksesta, latauslinkit ja videoita: sansa.fi/sovellus

Kuva: Emil Bobbyrev

Vapaaehtoistyö on jo ennestään tuttua Linnainmaan K-Citymarketin Kohtaamiskioskin päivystäjiin kuuluville Riitta Laaksoselle ja Erja Kurjelle. Tilan on vuokrannut Messukylän ev.lut. seurakunta.

Se löytyi -kahvilassa tavoitellaan jokaisen kohtaamista kuunnellen

Yksi mission teemoista on yksinäisyys, ja se on puhutellut itseäni. Tämä tarjoaa konkreettisen mahdollisuuden tehdä jotain tälle ongelmalle.

Näin määrittelee **Erja Kurki**, joka on Se löytyi -kampanjan Linnainmaan minikahvion vapaaehtoisia päivystäjiä. Hän kertoo, että Messukylän Kohtaamispaikalla on ollut jo aiemmin näky kauppakeskuksessa toimimisesta. Pääsiäispysäkki korona-aikana oli hyvää harjoitusta, vaikka silloin ei päästyäkään tapaamaan ihmisiä kasvokkain.

– Ehkä tämä asia löysi minut.

Riitta Laaksosen kutsui mukaan henkilökohtainen löytäminen:

– Aikanaan etsin vastauksia kahteen kysymykseen: mikä on elämän tarkoitus, ja mitä ihmiselle tapahtuu kuoleman jälkeen. Ja vastaukset löytyivät. Toinen syy on se, että missiossa puhutaan Jeesuksesta. Taivaan Isä oli tuttu asia, mutta miten Jeesus tähän liittyy? Vastaus siihenkin löytyi, ja Jeesus löytyi matkakumppaniksi.

– Rukous on se ”minun juttuni”, ja kun kuulin, että mission suunnittelu ja toteutus lähtevät rukouksesta, halusin lähteä mukaan rukoilemaan sen puolesta.

Hänkin pitää tärkeänä yksinäisyys-ongelman nostamista esiin.

Kampanjan teknisenä toteuttajana toimii IRR-TV, joka on medialähetystyöhön erikoistunut yleiskristillinen lähetysjärjestö. Laaksosta on puhutellut myös se, että IRR-TV järjesti mission Ukrainassa juuri ennen sodan alkamista.

Kaikkiaan Se löytyi -missiossa on mukana liki 400 kristillistä seurakuntaa ja lähes 40 järjestöä. Tampereella evankelis-luterilaisista seurakunnista ovat mukana Eteläinen,

Harjun ja Messukylän seurakunnat sekä Uusi Verso -yhteisö.

Mediakampanjan rahoitus on koottu seurakuntien osallistumismaksuista sekä yritysten ja yksityisten lahjoituksista. Suurin yksittäinen menoerä on koteihin jaettu Se löytyi -kirjanen.

Ihmisten tykönä

Tampereella mission ainoa kiinteä toimintapiste Kohtaamiskioski toimii kuukauden ajan Linnainmaan K-Citymarketin alakerran nurkkauksessa kello 10–19, liki 170 päivystysvuoron voimin. Vapaaehtoisia päivystäjiä on saatu hyvin, mutta lisäksi mahtuu.

– Koronan seurauksena ollaan ehkä valmiimpia lähtemään pois seurakuntien tiloista. Olemme vähän haastaneetkin ihmisiä pyytämään toisia kaverikseen kahvin keittoon. Monet ovat motivoituneita, mutta odottavat, että heitä pyydetään henkilökohtaisesti, Kurki pohtii.

Laaksosen tietää, etteivät ihmiset nykyään helposti lähte tapahtumiin. Siksi nyt ravistellaan totuttua mallia, ja tullaan ihmisten luo.

– Se juuri on itselleni hyvin tärkeää, että tullaan ihmisten tykö.

Päivystäjiä kyseltäessä on ollut tavoitteena saada mukaan kirjava joukko.

– Me olemme niin erilaisia kaikki, mutta samalla tiellä.

Kurki huomauttaa, että ihmisillä on paljon kohtaamisen tarvetta, ja myös vapaaehtoisilla on tarve tehdä asioita yhdessä.

Kohtaamiskioskin kahvileivätkin leipovat vapaaehtoi-

set. Sisustuksen on suunnitellut Liisa Pinja, joka vastaa myös leipojien rekrytoinnista.

Lisäksi jaossa on ilmapalloja, ja arvonnassa voi voittaa kahden hengen ruokailuja viereiseen ravintolaan.

Kävijä voi halutessaan keventää huoliaan, rukoilla yhdessä päivystäjän kanssa tai pyytää kohtaajaa ottamaan yhteyttä. Paikassa on myös rukouspyynnön jättömahdollisuus.

Yhteiskristillisellä pisteellä ei siis ole tarkoitus käännättä, tai haalia kävijöitä tilaisuuksiin, vaikka niistäkin voidaan tarvittaessa kertoa.

– Tässä mennään tulijan ehdoilla, ollaan kuuntelijana paikalla. Emme tavoittele isoa kävijämäärää, vaan jokaisen kohtaamista henkilökohtaisesti. Tähän voi myös tulla vain ihastelemaan sisustusta, Laaksosen vakuuttaa.

– Haluamme, että ihminen tulisi kohdatuksi sillä tasolla kuin hän kaipaa, Kurki määrittelee.

Ensimmäisinä päivinä päivystänyt **Riikka Peltola** kertoo, että ihmiset ovat halunneet jutella todella kipeistäkin henkilökohtaisista asioista, tai syvällisistä uskonkysymyksistä.

– Yksi kävijä kysyi: ”voiko tämmöinenkin pakana tulla kahville”. Ja sitten he päätyivät kuitenkin rukoilemaan toisen päivystäjän kanssa, hän hymyilee. ♦

Asta Kettunen

- Mission suur tapahtuma Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa lauantaina 29.10. kello 15–22
- Päivystäjiksi halukkaat voivat yhä ottaa yhteyttä numeroon 040 630 0851
- Lisää kampanjasta: seloity.fi, siltalehti.fi

Lohdun hetkessä puretaan huolia

Suruja ja huolia on purettu keskiviikkoil-
taisin Aleksanterin kirkon Lohdun het-
kissä. Muun muassa koronapandemia
ja Ukrainan sota ovat nostaneet huolta,
kertovat seurakunnan vapaaehtoiset.

Kirkkotilassa voi hiljentyä, sytyttää
kynttilän, keskustella luottamuksellises-

ti, hiljentyä kuuntelemaan sanomakello-
ja ja olla osallisena hartaushetkessä.

Lohduttajina toimivat seurakunnan
työntekijät tai vapaaehtoiset, jotka ovat
saaneet tehtävään koulutuksen. Heidät
tunnistaa hartioilla olevasta huivista.

– Rukoilimme yhdessä hänen ja lä-

heistensä puolesta. Sytytimme rukous-
kynttilän ja kuuntelimme yhdessä vir-
ren. Hän poistui huojentuneena ja ilois-
saan, ja niin minäkin, kuvailee yksi loh-
duttajista.

Tuomiokirkkoseurakunta kouluttaa
nyt tehtävään uusia vapaaehtoisia.

Tulvat koettelevat Pakistania ja Nepalialia

Historiallisen kovat sateet ovat koetelleet ke-
sän ja syksyn aikana Pakistania ja Nepalialia ja
aiheuttaneet poikkeuksellisia tulvia: Pakis-
tanin pinta-alasta jopa kolmasosa on tulva-
veden vallassa.

Yli tuhat ihmistä on kuollut, ja sadat tuhannet ovat vä-
liaikaismajoituksessa. Nepalissa yli 20 000 ihmistä on jou-
tunut jättämään kotinsa. Suomen Lähetysseura on myön-
tänyt 90 000 euroa tulvavuhrien avustamiseen.

– Erityisesti Pakistanissa tuhot ovat olleet laajat. Ihmisiä
on menehtynyt ja koteja tuhoutunut. Monen ihmisen toi-
meentulo ja ruokaturva ovat mennyttä. Inhimillinen kär-
simys on suuri ja hätäapua tarvitaan kovasti, sanoo Lähe-
tysseuran humanitaarisen avun asiantuntija **Eija Alajarva**.

Pakistanin hallitus on julistanut maahan kansallisen hä-
tätilan. Yli miljoona kotia on tuhoutunut tai vaurioitu-
nut pahasti.

Lähetysseura on myöntänyt Pakistanin tulvavuhrien aut-
tamiseen 55 000 euroa, joka ohjataan perille kahden pai-
kallisen yhteistyökumppanin kautta.

Toinen on Lähetysseuran pitkäaikainen kumppani, Pa-
kistanin kirkon Peshawarin hiippakunta. Toinen on Pakis-
tan Partners Initiative -verkosto, jonka kanssa Lähetysseu-
ra on juuri aloittamassa yhteistyötä.

Pakistanin hätäapua yli 5 000 perheelle

Paikoittain sademäärä on ollut Pakistanissa yli 700 pro-
senttia keskimääräistä korkeampi. Maan kaikki alueet ovat
kärsineet valtavista inhimillisistä ja taloudellisista mene-
tyksiä.

Suurin osa Lähetysseuran nykyisistä hankkeista toimii
Khyber Pakhtunkhwan maakunnassa, jossa merkittävin
yhteistyökumppani on Peshawarin hiippakunta.

Hiippakunnan mukaan maakunnan alueella on kuol-
lut jo ainakin 250 ihmistä, ja yli 19 000 taloa on tuhoutu-
nut kokonaan.

– Olemme majoittaneet tulvien vaikutuksista kärsiviä
ihmisiä tilapäisesti kirkon tiloissa, kertoo hiippakunnan
taloussihteeri **Nadeem Gill**.

Pakistanissa monien toimeentulomahdollisuudet ja

Pakistanin pinta-alasta jopa kolmasosa on tulvaveden vallassa. Yli tuhat ihmistä on kuollut, ja sadat tuhannet ovat väliaikaismajoituksessa.

ruokaturva ovat vaarassa vielä pitkään, sillä rankkasateet
ja tulvat ovat tuhonneet myös valtavat määrät karjaa sekä
riisi-, puuvilla-, taateli- ja vihannessatoa.

Lähetysseura osallistuu laajaan Pakistan Partners Ini-
tiativen -verkoston hankkeeseen, jossa autetaan noin 5 000
tulvasta kärsinyttä perhettä eri puolilla Pakistania.

Perheille annetaan käteisavustus, jolla ne voivat hank-
kia perustarvikkeita, ruokaa ja lääkkeitä.

Ensisijaiset avunsaajat ovat perheet, joissa on pieniä lapsi-
a, raskaana oleva tai imettävä äiti, vanhus tai vammainen

ihminen. Hankkeessa huomioidaan erityisesti uskonnol-
liset vähemmistöt, naisjohtoiset kotitaloudet ja sellaiset
perheet, jotka eivät saa tukea muualta.

Yhdessä Peshawarin hiippakunnan kanssa Lähetysseura
auttaa sataa tulvista kärsinyttä perhettä eli yhteensä noin
600 ihmistä. Heille tarjotaan ruokaa, vettä, ruoanlaittovä-
lineitä, hygieniatarvikkeita sekä peittoja ja tyynyjä.

Nepalissa apua 150 perheelle

Myös Nepalissa vuosittaiset monsuunisateet ovat synny-
täneet kovia tulvia ja vaikuttaneet kymmenientuhansien
ihmisten elämään. Moni jo muutenkin haavoittuvassa ase-
massa oleva perhe on joutunut etsimään väliaikaista suo-
jaa ilman perustoimeentulon mahdollisuuksia.

Tulvat tuhosivat myös viljelysmaata, satoja ja siemen-
viljaa pahentaen entisestään vaikeaa ruokaturva- ja toi-
meentulotilannetta kylissä. Kylien vesilähteitä on saastu-
nut ja tuhoutunut.

Lähetysseura on myöntänyt yhteistyöjärjestölleen Sa-
hasille 35 000 euroa 150 haavoittuvassa asemassa olevan
perheen tukemiseen Udayapurin alueen kylissä. Varat käy-
tetään maataloustyökalujen ja siementen hankkimiseen,
puhtaan veden turvaamiseen, hygieniatarvikkeisiin sekä
kotipuutarhakoulutukseen.

Lisäksi annetaan vaatteita ja perustarvikkeita tulevaa
talvea varten vammaisille ihmisille, pikkulapsille sekä ras-
kaana oleville ja imettäville äideille. Nepalissa apu tähtää
myös pidemmän aikavälin toipumiseen, ja perheille jär-
jestetään psykososiaalista tukea. ♦

Heli Vuohelainen

Lahjoitus Lähetysseuran katastrofityölle:
suomenlahetykseura.fi/lahjoita/katastrofirahasto

Kuva: Sahas Nepal

Kylien vesilähteitä on saastunut ja tuhoutunut Nepalissa.

Tampereen evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä / Keskusvaalitoimikunta

Kuulutus ennakoäänestyksestä

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa toimitetaan 20.11.2022 seurakuntavaalit, joissa valitaan jäsenet seurakuntien kirkkovaltuustoihin tai seurakuntayhtymiin kuuluvissa seurakunnissa yhteisiin kirkkovaltuustoihin ja seurakuntaneuvostoihin.

Seurakuntavaalien ennakoäänestys järjestetään ti 8.11.– la 12.11.2022 joka päivä Seurakuntien talossa, Näsilinnankatu 26, katutaso klo 9–18 sekä ennakoäänestyspaikoissa määrättyinä aikoina.

Äänioikeutettu seurakunnan jäsen voi äänestää ennakkoon missä tahansa ennakoäänestyspaikassa Suomessa ilmoittautumalla vaalitoimitsijalle ja esittämällä henkilötodistuksensa tai muun riittävän selvityksen henkilöllisyydestään.

Äänestäjällä on oikeus äänestää sen seurakunnan ehdokaslistojen yhdistelmän ehdokasta, missä seurakunnassa hänet on 15.8.2022 merkitty läsnä olevaksi seurakunnan jäseneksi sekä äänioikeutettujen luetteloon äänioikeutetuksi (viimeistään 20.11.2022 16 vuotta täyttävä kirkon jäsen).

Oman seurakunnan ennakoäänestyspaikassa äänestäjällä on mahdollisuus tutustua ehdokaslistojen yhdistelmään.

Muun seurakunnan ennakoäänestyspaikassa äänestettäessä äänestäjän on omatoimisesti otettava selvää oman seurakuntansa ehdokkaista. Lisätietoja: seurakuntavaalit.fi

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- tai ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa äänestää ennakolta kotonaan. Hänen tai valitsemansa henkilön on ilmoitettava kotiaäänestyspyyntö vaalilautakunnalle kirjallisesti tai puhelimitse seurakuntien toimistoon, Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26 viimeistään 4.11.2022 ennen klo 16.

Kotiaäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja.

Kotiaäänestykseen ilmoittautumislomakkeita on saatavana seurakuntien toimistosta ja vaalien verkkosivuilta: seurakuntavaalit.fi.

Toimistot ovat avoinna arkisin klo 9–15 ja 4.11. klo 9–16. Seurakuntien toimistojen puhelinnumerot ovat 040 804 8151, 040 804 8157 ja 040 804 8158.

Tampereella 20.9.2022

Salla Häkkinen

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän keskusvaalitoimikunnan puheenjohtaja

Ennakoäänestys Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän seurakunnissa järjestetään seuraavissa ennakoäänestyspaikoissa:

SEURAKUNTIEN TALO Näsilinnankatu 26, katutaso 8.–12.11. klo 9–18

KIRKOT JA SEURAKUNTATALOT

Aitolahden kirkko, Jenseninkatu 4	9.11. klo 10–13 ja 16–19
Aitolahden vanha kirkko, Aitoniementie 268	8.11. klo 10–13 ja 16–19
Atalan seurakuntakoti, Pulkkakatu 6	11.11. klo 10–13 ja 16–19
Hervannan kirkko, Lindforsinkatu 7	9.11. klo 11–19
Levonmäen seurakuntakoti, Hikivuorenkatu 63	8.11. klo 10–13 ja 16–19
Linnainmaan seurakuntakeskus, Korpikodinkatu 2	8.11. klo 10–13, 9.11. klo 10–13 ja 16–19 ja 11.11. klo 16–20
Nekalan seurakuntatalo, Kuoppamäentie 23	9.11. klo 12–20
Pispalan kirkko, Pispalan valtatie 16	11.11. klo 17–19
Seurakuntatila Aunes, Aunessalmenkatu 23	9.11. klo 10–13 ja 11.11. klo 16–19
Seurakuntatila Kauksun Kulma, Keskienskatu 5	9.11. klo 10–13 ja 16–19
Takahuhdin seurakuntakoti, Tanhuankatu 40	9.11. klo 10–13 ja 16–19
Teiskon kirkko, Teiskon kirkkotie 114	9.11. klo 16–19
Uudenkylän seurakuntakoti, Ali-Huikkaantie 13	11.11. klo 10–13

MARKETIT, KAUPAT JA YRITYKSET

Kauppakeskus Duo, Pietilänkatu 2	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
K-Citymarket Lielähti, Harjuntausta 7	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
K-Citymarket Turtola, Martinpojankatu 4	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
K-Supermarket Westeri, Tesomankatu 4	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
Prisma Kaleva, Sammonkatu 75	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
Prisma Koivistonkylä, Lempääläntie 21	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
Prisma Lielähti, Turvesuonkatu 2	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
Prisma Linnainmaa, Liikekatu 3	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
Ratinan kauppakeskus, Vuolteenkatu 1	8.–11.11. klo 10–20 ja 12.11. klo 10–18
Teisko Tuote Oy, Terälähdentie 1089	10.11. klo 16–19 ja 11.11. klo 10–13

PALVELUKESKUKSET

Kuuselakeskus, Nuolialantie 46	11.11. klo 10–13
Keinupuistokeskus, Orivedenkatu 28	11.11. klo 10–13
Peurankallion lähitori, Peurankallionkatu 10	10.11. klo 10–12
Tammelan lähitori, Itsenäisyydenkatu 21 B	10.11. klo 10–12

OPPILAITOKSET

Hatanpään lukio, Haapakuja 5	10.11. klo 11–13
Kalevan lukio, Salhojankatu 33	9.11. klo 10–13
Tampereen lyseon lukio, F.E. Sillanpääkatu 7	9.–10.11. klo 10–13
Tampereen yhteiskoulun lukio, Hallituskatu 32	11.11. klo 10–13

VAALIAUTO

Parkkipaikka, Multisillankatu 2, K-Market Multisilta	11.11. klo 12.30–14
Parkkipaikka, Talvitie 26, Härmälän kirkko	11.11. klo 15–16.30
Parkkipaikka, Peltolamminkatu 10, K-Market Peltolampi	11.11. klo 17.30–19
Hytinaukio, Lintuhytinkatu 2	12.11. klo 10–11.30
Parkkipaikka, Kuusikonkatu 1, Sale Hallilla	12.11. klo 12.30–14
Parkkipaikka, Vuoreksen Puistokatu 81, Kauppakeskus Klaava	12.11. klo 15–16.30

Ennakoäänestys
8.–12.11.2022

uskottu toivottu rakastettu
tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit

Kirkon hyvää työtä arvostetaan

"Maksan kirkollisveroni mielelläni"

Marraskuun seurakuntavaalit lähestyvät. *Silta* kyseli syyskuisena torstaina ihmisten ajatuksia kirkosta. Vastaajat saivat myös esittää toiveita ja palautetta seurakunnille.

Anna Mäntylä osallistui tyttärensä Lyydia Mäntylän kanssa torstain kirkkomuskarisiin Seurakuntien talossa. Myös perhekerho Kalevan kirkolla on tuttu paikka äidille ja tyttärelle.

– Kun aloitimme, Lyydia oli vain kahden kuukauden ikäinen, eli olemme olleet mukana vuoden verran. Muskari on tosi kiva juttu meille molemmille: tyttö viihtyy, ja minulle on iso asia ja henkireikä, että täällä on muita vanhempia, joilta saa vertaistukea.

Mäntylä on ollut aikoinaan aktiivinen seurakuntanuori, joka on toiminut isose- na ja apuopettajana rippileireillä.

– Sitten tulivat muut kuviot ja kiireet elämään, ja seurakunnan toiminta jäi. Nyt olen palannut tänne lapsen kanssa.

Mäntylä toivoo, että kirkko olisi kaikille matalan kynnyksen paikka, johon olisi helppo tulla. Kirkon tulee olla mukana ihmisten arjessa. Sunnuntain jumalanpalvel-

uskottu
toivottu
rakastettu

#SEURAKUNTAVAALIT SUOMEN EV.LIIT. KIRKKO†

Anna Mäntylä käy kirkkomuskarissa tyttärensä Lyydia Mäntylän kanssa Seurakuntien talossa. Lapsi viihtyy, ja äidille on henkireikä, että muskarissa on muita vanhempia, joilta saa vertaistukea.

lukset eivät häntä juuri kiinnosta.

Mäntylä arvostaa seurakuntien monipuolista toimintaa, ja voisi myös äänestää seurakuntavaaleissa.

– En edes tiedä, mitä kaikkea on tarjolla perhekerhojen lisäksi, mutta esimerkiksi sairaalasielunhoito on tullut tutuksi työni kautta. Se on hienoa työtä, sanoo Mäntylä, joka palaa Tampereen yliopistollisen sairaalan vastasyntyneiden teho-osastolle sairaanhoitajan työhön vanhempainvapaan jälkeen.

Mäntylä myös kertoo maksavansa kirkollisveronsa mielellään.

– Silloin ainakin tiedän, että olen mukana tukemassa kirkon hyvää työtä ja osallistun auttamiseen. Köyhyys ja ruokajonot ovat kasvaneet.

Mäntylää huolettavat erityisesti päihdeongelmien sekä nuorten mielenterveysongelmien lisääntyminen. Esimerkiksi päihde- teet näkyvät jo selkeästi Tampereen katukuvassa.

Äänestäminen tuntuu kaukaiselta

Kirkkomuskarissa on viihtynyt myös **Anne Virrankoski** tyttärensä kanssa. Aiemmin perhe on osallistunut myös perhekerhoihin. Nykyisin Virrankosken poika käy seurakunnan päiväkerhossa Pirkkalassa, ja viihtyy siellä hyvin.

– Seurakuntien perhetoiminta on tullut tutuksi, kun olemme osallistuneet joihinkin ryhmiin lasten kanssa. Muuten en ole mukana seurakuntien toiminnassa.

Ajatus äänestämisestä seurakuntavaaleissa tuntuu nuoresta äidistä kaukaiselta.

– En tunne täältä ketään ihmistä, ketä vois äänestää. Olen kotoisin pieneltä paikkakunnalta, ja siellä olisin voinut äänestää, koska ihmiset olivat tuttuja.

Seurakunnat lähellä ihmistä

Annikki Sangi arvostaa Tampereen seurakuntien työtä, ja on itsekin saanut työskennellä seurakunnissa vahtimestarin sijaisena.

– Seurakunta järjestää monipuolisesti erilaista toimintaa, kiittää Sangi, joka itse aloitti opiskelun englannin kielen ryhmässä Seurakuntien talossa syyskuussa.

Samassa englanninryhmässä opiskele-

va **Maarit Halonen** on osallistunut Tampereen seurakuntien toimintaan Mummon Kammarissa ja puuhailnut vapaaehtoisena lasten kanssa myös Messukylän Majatalo-illoissa.

– Majatalo-iltoihin osallistuu iso joukko vapaaehtoisia. Itse arvostan sitä, että seurakunnat tulevat nykyisin lähelle ihmistä. Joulun aikaan on glögitarjoilua ynnä muuta kohtaamista.

Hämeenkadulla tavoitettu **Jukka Nurmisto** arvostaa kirkon hyvää työtä ja diakoniaa.

– Tuntuu kuitenkin, että Jeesuksen hyvä sanoma hukkuu jonnekin. Kysymys on myös ihmisten ajankäytöstä. Välillä vaikuttaa siltä, että ihmiset haluavat elää huvipuistossa.

Jumalanpalvelus ja virret tuntuvat mielestä vanhanaikaisilta ja luotaantyöntävil- tä.

– Olen käynyt 35 vuotta AA-kerhossa, ja sen myötä olen alkanut pohtia myös hengellisiä kysymyksiä.

Reijo Vähälä kiittää seurakuntien vapaaehtoistyöntekijöitä.

– Kuulin tuttavaltani, että Amerikassa seurakunnissa on paljon enemmän vapaaehtoisia kuin Suomessa. Siihen pitäisi täälläkin pyrkiä.

Hän kannustaa ihmisiä äänestämään seurakuntavaaleissa.

– Jos on mielipiteitä asioista, ja haluaa jotakin asiaa edistää, kannattaa äänestää. ♦

Kirsi Airikka

Kuvat: Hannu Jukola

Jukka Nurmisto arvostaa diakonia-työtä.

Seurakuntavaalit lähestyvät

Seurakuntavaalit pidetään sunnuntaina 20. marraskuuta. Tuolloin valitaan Tampereen seurakuntiin ja yhteiseen kirkkovaltuustoon luottamushenkilöitä, jotka ovat päättämässä, vaikuttamassa ja kehittämässä Tampereen seurakuntien toimintaa.

Seurakuntavaalit ovat ennen kaikkea paikallisvaalit, joissa tavoitteen on saada monen ikäisiä, erilais-

sa elämäntilanteissa ja monilta aloilta olevia luottamushenkilöitä edustamaan seurakuntalaisia seuraavalle nelivuotiskaudelle vuosiksi 2023–2026.

Tampereella vaaleissa valitaan jokaiselle seurakunnalle seurakuntaneuvosto ja lisäksi yhteinen kirkkovaltuusto. Tampereella on neljä suomenkielistä seurakuntaa: Eteläinen, Harju, Messukylä ja Tuomiokirkko,

sekä yksi ruotsinkielinen seurakunta.

Tampereen seurakuntavaaleissa mukana olevat valitsijayhdistykset vastaavat *Sillan* kysymyksiin marraskuun lehdessä, joka ilmestyy 2.11.

Lisätietoja vaaleista, valitsijayhdistyksistä ja ehdokkaista: tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit

SEURAKUNTAVAALIT

- Ennakkoäänestys 8.–12.11.
- Ennakkoäänestyspaikat ovat sivulla A 6
- Varsinainen vaalipäivä sunnuntaina 20.11.
- Äänioikeutettuja ovat kaikki 16 vuotta täyttäneet kirkon jäsenet

Arto O. Salonen toteaa, että kilpailukeskeinen yhteiskunta tuottaa riittämättömyyden ja mitättömyyden tunteita, jotka heijastuvat myös lapsiin ja nuoriin.

KULISSIT EIVÄT RIITÄ – TARVITAAN MYÖS JUONI

”Pelkkää talouskasvua varten eläminen on liian pieni tarkoitus ainutkertaiselle elämälle”, sanoo kestävän hyvinvoinnin asiantuntija Arto O. Salonen.

TEKSTI: Kaisa Hako

Afrikassa se tapahtui. Arto O. Salonen alkoi ha-
vaita, millä tavalla länsimai-
nen ihminen hahmottaa hy-
vinvoinnin idean. Kärjistety-
sti näin: ”Kunpa saisi mainetta
ja mammonaa.”

Salonen toteaa, ettei edes
hän itse kestävän kehityksen asiantuntijana ole ol-
lut sille immuuni.

– Ei kai pantteri voi mitään pilkuilleen. Jo äidin-
maidossa saamme tämän kulttuurisen kehityksen.

Päiväntasaajan Afrikka, jonne Salonen oli lähtenyt
kehitysyhteistyöhön, näytti hyvinvoinnista toisenlai-
sen ulottuvuuden. Siellä se näytti koostuvan muista
aineksista kuin Suomessa. Aineellisesta hyvästä oli
usein puutetta, mutta kokemuksellisesti elämä näyt-
täytyi usein jopa parempana.

– Siellä hyvinvointi rakentuu sen varaan, että mi-
nulla on yhteys muihin, Salonen kuvailee.

Kysymys ihmisen henkilökohtaisesta hyvinvoin-
nista on olennaisesti yhteydessä myös planeetan ja
sen muiden asukkaiden hyvinvointiin.

Ilmastonmuutos näkyi jo Afrikassa

Salosen Afrikan-vuosina, 2004–2007, puhe ilmas-
tonmuutoksesta alkoi lisääntyä. Suomessa mainitiin
usein, että lyhyellä aikavälillä Suomi kuuluisi il-
mastonmuutoksen voittajamaihin.

Afrikassa Salonen näki, millaisia suorita vaikutuk-
sia ilmastonmuutoksella oli jo silloin afrikkalaisten
arkeen. Voittajuutta ei ollut näköpiirissä. Toimeen-
tulo oli vaarassa.

– Ei tarvinnut ihmetellä, onko ilmastonmuutos
totta vai ei. Sadekausien sykli, jotka olivat olleet sam-
manlaisia vuosisatojen ajan, olivat menneet sekaisin.

– Köyhä maanviljelijä haali jostakin siemenet,
muokkasi maaliskuun alussa maan ja jäi odottamaan
sateita, jotka normaalisti alkaisivat maaliskuun puoli-
välän paikkeilla. Nyt sateita ei tullut tai ne tulivat myö-
hässä, tulvana, joka huuhtoi siemenet mennessään.

Noihin aikoihin hän ei vielä ollut väitellyt tohtori-
ksi aiheesta ”Kestävä kehitys globaalien ajan hyvin-
vointiyhteiskunnan haasteena”.

Lahden seudulla varttunut Salonen oli 1990-luvul-
la hääriinyt musiikkibisneksessä muusikkona, sovit-
tajana ja tuottajana sekä opiskellut kasvatustieteitä
Tampereen yliopistossa. Ennen Afrikan-vuosia hän
oli työskennellyt ammattikorkeakoulussa, sosiaa-
lialan koulutusohjelmassa.

Afrikka oli käännekohta. Maailmojen vastakoh-
taisuudet pakottivat Salosen miettimään hyvinvoin-
nin olemusta.

– Länsimainen käsitys hyvinvoinnista oli alkanut
kääntyä itseään vastaan ja himmentää tulevaisuuden
toivoa, sillä maailmassa on yhä enemmän väestöä ot-
tamassa planeetasta kaiken irti.

Näyttää myös siltä, että aineellisin mittarein mi-
tattava hyvinvointi ei enää tietyn pisteen jälkeen ky-
kenekään lisäämään ihmisen koettua onnellisuutta.

– Meillä täällä tuntuu koko ajan puuttuvan vaikka
mitä. Atrikkalaisittain kokemus taas on, että jos tun-
nen kuuluvani yhteisöni, minulta ei puutu mitään,
Salonen vertaa.

Toivo kuuluu kaikille

”Tulevaisuuden toivo.” ”Ei minulta mitään puutu.”
Melkein pä raamatullisilta kuulostavat sananparret si-
sältävät oikeastaan pähkinänkuoressa sen, mistä kes-
tävässä kehityksessä on kyse. Tulevaisuuden toivo
kuuluu kaikille. Jokaisella kuuluisi olla kokemus, et-
tä elämästä ei puutu mitään.

”Länsimainen käsitys hyvinvoinnista oli alkanut kääntyä itseään vastaan ja himentää tulevai- suuden toivoa.”

Salosen ajatukset alkoivat pyöriä uudenslaisilla
kierroksilla. Ensinnäkin: jotakin pitäisi tehdä. Toi-
seksi: hyvään elämään näyttäisi olevan muitakin reit-
tejä kuin kasvavan kuluttamisen tie.

– Meillä on tuntunut olevan aika kapea käsitys siit-
tä, miten tätä ainutkertaista elämää voisi elää mielek-
käästi, hän toteaa.

Kun Salonen muutti takaisin Suomeen, hän arveli,
että täällä olisi varmaankin tehty jo pilvin pimein väi-
töskirjoja, joissa nämä ekologiset, sosiaaliset ja talou-
delliset näkökulmat nivoutuisivat yhteen.

Osoittautui, ettei niitä ollut, joten Salonen oli tehtä-
vä väitöstudium itse. Aihepiiri osoittautui niin polt-
tavaksi, ettei hänen ole tarvinnut sen jälkeen pohtia,
miten kalenterinsa täyttäisi.

– Väikkäri imaisi mukaansa, sillä se resonoi käyn-
nissä olevan yhteiskunnallisen keskustelun kanssa.

Sen jälkeen alkoi syntyä luontevasti myös kansainvä-
lisiä julkaisuja. Hämmästyin, että tästä tulikin akatee-
minen ura, vähän kuin vahingossa. Olen vain mennyt
kohti sitä, mikä poltteele.

Kestävän kehityksen ajattelu, joka vuonna 2010
tuntui vielä orastavalta, kasvoi suuriin mittakaavi-
hin. Tällä hetkellä asia on jotakuinkin koko maapal-
lon kokoinen.

Tieteen ja taiteen keinoin

Salonen työskentelee nykyisin professorina Itä-Suo-
men yliopiston yhteiskunta- ja kauppatieteellisessä
tiedekunnassa ja kuuluu Suomen kestävän kehityk-
sen asiantuntijajaneeliin. Kysytty luennoitsija ottaa
välillä esityksissään käyttöön myös monitaiteelliset
keinot:

– Meillä on jazzmuusikko Joonatan Raution kans-
sa ollut soivia luentoja, joissa filosofiseen pohdintaan
ovat yhdistyneet musiikki, visuaaliset elementit, va-
lot ja savut. Taiteella voi ylittää rajoja, joita pelkällä
puheella ei voisi.

Kun putkinäkö kaipaa laajentamista, tieteen kuin
taiteenkin keinot ovat tarpeen. Putkinäköllä Salonen
tarkoittaa kapeaa elämän ihannetta, jossa hyvinvointi
mielletään vain talouskasvuksi. Elämä kiteytyy silloin
työssäkäynnin ja kuluttamisen ympärille.

– Edistymistä osoitetaan suoritemäärän lisäänty-
misellä, mutta elämän suuremmat sisällöt ovat haku-
sessa, hän tiivistää.

Kaikessa ytimekkyydessään tilanne Suomessa on
tämä: meillä hyvinvoinnin puitteet ovat maailman
parasta laatua – se on todettu lukuisissa onnellisuus-
mittauksissa, joissa Suomi keikkuu kärkisijoilla vuo-
si toisensa perään.

Silti tuntuu, että meillä on paljon yksinäisyyttä ja
ahdistusta. Koululaisetkin tuntuvat uupuvan. Mistä
ristiriitainen vaikutelma syntyy?

– Tuo on juuri se juttu, Salonen sanoo.

– Olemme rakentaneet onnellisuutta tukevan yhe-
teiskunnan, jossa kansalaiset voisivat kukoistaa. Elin-
taso on kuitenkin vain elämän kulissia. Meillä on hie-
not kulissit, mutta näyttelmän juoni on hukassa.

Suorittaminen jäi päälle

Salonen toteaa, että sotien jälkeen Suomessa alkoi
kiihkeä köyhyydestä irtautuminen. Se onnistui, mut-
ta suorittamisen vaihe jäi eräällä tavalla päälle. Ta-
louden arvot ajoivat muun yli, kuten monissa muis-
sakin kehittyneissä maissa.

– Olemme rakentaneet järjestelmän, joka perustuu
talouskasvupakkoon. Toisin sanoen mikään ei riitä.
Talouskasvua varten eläminen on liian pieni tarkoi-
tus ainutkertaiselle elämälle, Salonen huomauttaa.

”Armo tunnistaa keskeneräisyyden, mutta rakentaa siitä huolimatta tulevaisuutta.”

Vielä yksi kertomus Afrikasta.

– Olimme kerran matkalla Länsi-Afrikan Guineassa ja pysähdyimme pikkukylään syömään. Ruokapaikassa oli hieno pöytäliina, ja olisimme halunneet ostaa sen mukaan. Pyysimme, että sen voisi lisätä laskuun, Salonen muistelee.

Tarjoilija ei lotkauttanut korvaansa pyynnölle, ei myöskään paikan omistaja.

– Se on Conakrysta (Guinean pääkaupungista), he totesivat yksikantaan.

– Pääkaupungista saadun pöytäliinan arvo ei ollut rahassa mitattavissa. Me länsimaiset ihmiset oletamme, että kaikki on kaupan, Salonen toteaa.

– Jos kaikki on ostettavissa, arvopohja murenee. Elämästä häviävät ankkuripaikat.

Mielihyvää ja merkityksellisyyttä

On olemassa kahdenlaista hyvinvointia, jotka ihmiselämässä kietoutuvat toisiinsa. Toinen perustuu mielihyvään, toinen merkityksellisyyteen. Vielä antiikin aikaan hyvinvoinnin käsitys rakentui näistä molemmista. Oma aikamme näyttää painottaneen mielihyvän tavoittelua, mutta merkityksellisyyden kokemus on se, joka kantaa pidemmälle.

Se voi myös osoittaa polun kohti kestävyyssiirtymää eli planeetan kannalta ystävällisempää elämänmuotoa. Muutoksen tarve on joka tapauksessa väistämätön.

– Jos ajattelemme hyvinvointia pelkkänä aineellisenä elintasona, kestävyys siirtymä voi tuntua luopumiselta. Jos taas ajattelemme hyvinvointia merkityksellisyyden näkökulmasta, se voikin olla menestystarina, Salonen sanoo.

Tutkimukset osoittavat, että roinan lisäämiseen perustuva eteenpäinmenon idea ei enää kannattele meitä. Tutkimuksin on myös todettu, että ponnistelu hyvän puolesta kasvattaa tyytyväisyyden tunnetta.

Vaikka siirtymä kestävämpään elämäntapaan ei ole helppo, halua siihen on silti paljon. Elinkeinoelämän valtuuskunnan teettämässä asenne- ja arvotutkimuksessa todettiin, että peräti 70 prosenttia suomalaisista toivoo koronapandemian olevan alku kehitykselle, jonka myötä kuluttaminen vähenee pysyvästi. Samankaltainen tuntuma Salosella on ollut myös asiantuntijaseminaarien puhujana.

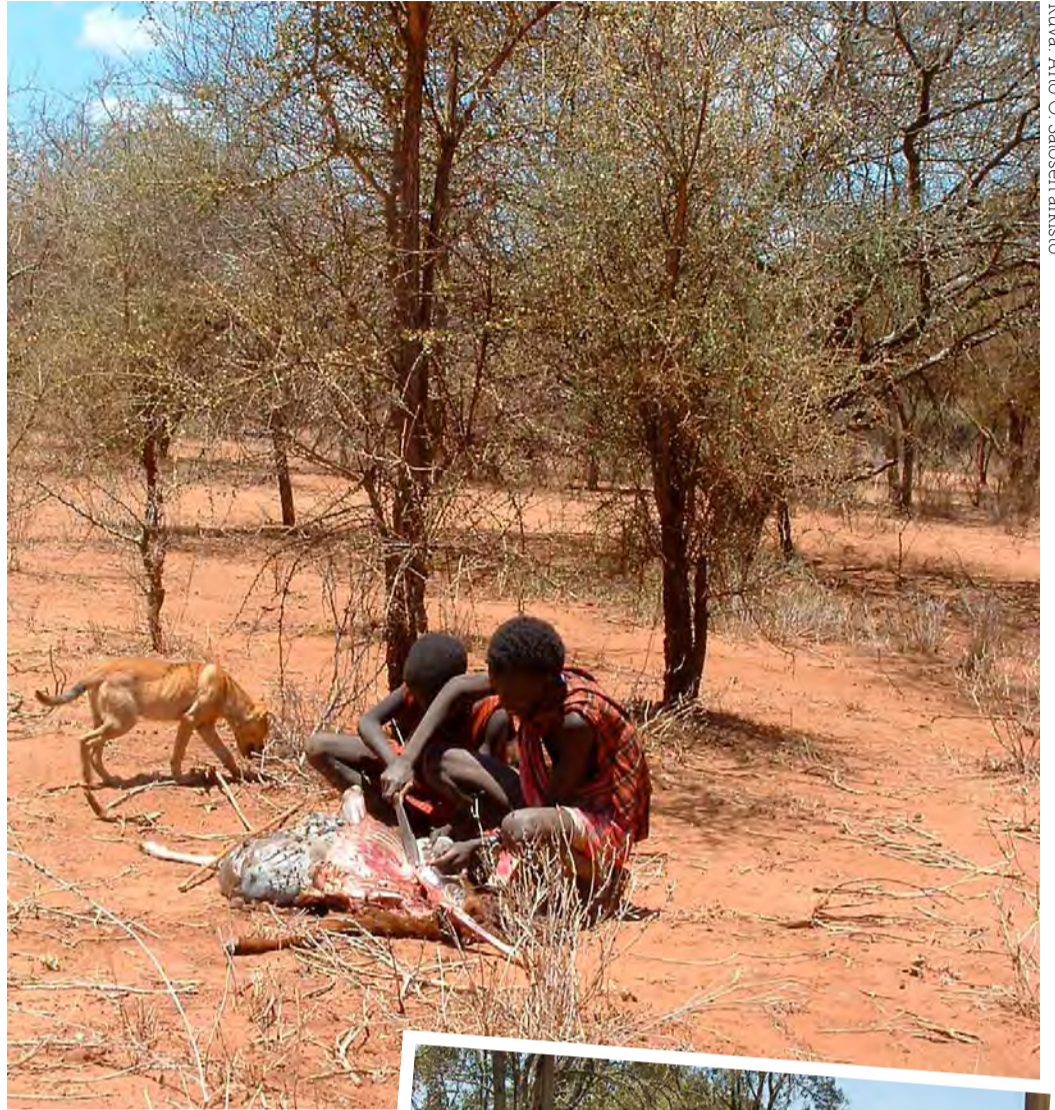
Hänen saamansa palaute on usein tämän kaltaista: ”Sanoitit sen, mitä olen ajatellut.”

Mielekkyyden puutteesta versoo herkästi mitättömyyden ja riittämättömyyden tunteita.

Jos nyt siis juoni tuntuu olevan hukassa ja elämä on tyypistynyt pelkäksi kilpailemisen putkeksi, Salonen kannustaa aloittamaan merkityksellisyyden etsinnän kuulos-telemalla hetkiä, jolloin voi tuntea olevansa osa kokonaisuutta, ei irrallaan.

– Sitä voi kokea monella tavalla. Kytösten kautta ajatteleminen tekee meille hyvää. Sen voi kokea vaikka lukemalla kirjaa ja eläytymällä toisten elämään, tai istumalla ranta-kalliolla tuntien, että näin ovat istuneet sukupolvet ennen minua. Tai katselemalla lintuja, joissa on samaa elämää kuin minussa itsessäni, vaikka ne ovat niin erilaisia olentoja. Elämän ihmettely itsessään on tavoittelemisen arvoista.

Yhteyden kokemus syntyy myös ilojen ja surujen jakamisesta toisten kanssa. Edistyksen mittarit vain eivät tunnista runsauden kokemusta, joka näistä tilanteista avautuu.

Kuva: Arto O. Salosen arkisto

Arto O. Salonen oli päivätasaajan Afrikassa kehitysyhteistyössä vuosina 2004–2007. Siellä hän näki, millaisia vaikutuksia ilmastonmuutoksella oli jo silloin afrikkalaisten arkeen ja toimeentuloon. ”Ei tarvinnut ihmetellä, onko ilmastonmuutos totta vai ei. Sadekausien syklit, jotka olivat olleet samanlaisia vuosisatojen ajan, olivat menneet sekaisin.”

ARTO O. SALONEN

- Syntynyt vuonna 1964 Lahdessa, asuu nykyisin Helsingissä
- Työskentelee professorina Itä-Suomen yliopistossa sekä tiederehtorina Snellman-kesäyliopistossa. Dosentuurit myös Helsingin yliopistossa ja Maanpuolustuskorkeakoulussa
- Kestävän kehityksen asiantuntijajaneelin jäsen
- Asioita, jotka lisäävät Salosen omaa hyvinvointia:

”Aito läsnäolon kokemus kohtaamisissa sekä keskinäinen kunnioitus.”

”Uudenlaisiin asioihin havahtuminen. Ilahtui äskettäin erään jatko-opiskelijan tekemästä työstä, jossa oli suorastaan maailmaa muuttavia tutkimustuloksia. Se tyydyttää syvästi tutkijan mieltä.”

”Tulinen, rohkeasti maustettu ruoka. Toisin sanoen chili ja valkosipuli.”

”Hiihtäminen. Salpausselällä varttuneena olen oppinut hiihtämisen ilot. Kesäisin hiihdän myös rullasuksilla.”

– Olen mukana tarinassa, jota kirjoitetaan yhdessä, Salonen kuvailee.

Monista voi tuntua, ettei yksi ihminen voi kovin paljon. Salonen muistuttaa, että Me too -liikekin alkoi yhdestä ainoasta ihmisestä, mutta se mullisti silti ajattelua kaikkialla.

– Asian edistämistä on jo se, että pitää toiveikkautta yllä ja ryhtyy ratkaisemaan asioita, jotka tuottavat toivotto muutta, hän kannustaa.

Kirkolla on tehtävä

Salonen toteaa, että myös kirkolla on tärkeä tehtävä. Se voi osaltaan ohjata merkityksellisten sisältöjen äärelle, sillä sen missiona on ihmisen luovuttamaton arvo.

– Kirkko voi myös olla konkreettinen ratkaisujen etsijä ilmastonmuutoksessa. Sen roolina on pitää kiinni tulevaisuudesta ja toivosta, hän sanoo.

Salonen on mieltynyt armon käsitteeseen. Se on jotakin kovin erilaista kuin kilpailukeskeisen yhteiskunnan kovuus.

– Armo tunnistaa keskeneräisyyden, mutta rakentaa siitä huolimatta tulevaisuutta, hän sanoo.

– Armossa on jotakin ylevää ja kaunista. Se resonoi tämän ajan kanssa, jossa mikään ei tahdo riittää. Armo ei heitä hanskoja tiskiinkin. ♦

Kuva: Valtteri Männistö

Kissanmaan Rotaryklubin jäsenet Tommi Vuorinen ja Harri Joki (oik.) luovuttivat sydäniskurin Vanhaan kirkkoon. Lahjoituksen otti iloisena vastaan ylivahtimestari Ilkka Koivu (vas.).

Vanha kirkko sai sydäniskurin

Tuomiokirkkoseurakunta on saanut defibrilaattorin eli sydäniskurin. Lahjoituksen teki Tampere-Kissanmaan Rotaryklubi.

– Rotaryliikkeen perusidea on tehdä hyväntekeväisyyttä. Yhdistys on aiemmin tukenut nuorisovaihtoa ulkomaille, mutta koronan takia toiminta hiipui. Halusimme etsiä uuden tavan auttaa, ja päätimme ruveta hankkimaan sydäniskureita, kertoo klubin hallituksen jäsen **Harri Joki**. Joki ehdotti kohteeksi Vanhaa kirkkoa.

– Kriteerinä on, että laite pitää saada keskeiselle paikalle. Olen lehdestä lukenut, että kirkolla on nykyisin aktiivista toimintaa, ja kirkon ovet ovat auki lähes päivittäin.

Vanhan kirkon laite on jo neljäs Kissanmaan klubin lahjoitus. Aiemmin sydäniskurin ovat saaneet Metso-kirjasto, Tampereen taidemuseo ja Takon Soutajat -yhdistyksen soutukeskus.

Kaikki sydäniskurit on hankittu jäsenten lahjoitusvaroilla. Tampere-Kissanmaan Rotaryklubissa on vajaat 40 jäsentä.

Sydäniskurin saaminen oli tervetullut yllätys Tuomiokirkkoseurakunnassa.

– Kirkkoihin soitetaan ambulanssi joka vuosi useita kertoja. Laitteelle voi hyvinkin tulla tarve, vaikkamme sitä toivokaan. Lahja on arvokas sekä merkityksensä että hintansa vuoksi. Haluan omasta ja seurakuntamme puolesta kiittää rotaryklubia siitä, että se valitsi Vanhan kirkon lahjoituksen saajaksi, sanoo Tuomiokirkkoseurakunnan ylivahtimestari **Ilkka Koivu**.

Sydäniskuri on laite, jolla sydänpysähdytilanteessa pyritään poistamaan sydämen pysäyttäneet haitalliset rytmihäiriöt antamalla elvyttävälle hoitavalle tasavirtasähköisku. Laite tunnistaa luotettavasti tällaisen rytmihäiriön ja neuvoo laitteen käyttäjää toimimaan oikein ja turvallisesti. ♦

Kirsi Airikka

Lisätietoja sydäniskurista

Sydänliiton sivuilta: sydan.fi

Anna-Maija Raittilan hengellisen perinnön äärellä

Aukkoina muurissa -tilaisuudessa 20. lokakuuta muistellaan runoilija Anna-Maija Raittilaa (1928–2012), joka oli tunnettu kirjailija ja virsirunoilija kristillisissä piireissä. Hän kirjoitti, suomensi ja toimitti yli 300 teosta.

– Tervetuloa ”tulisijalle” jakamaan muistoja, kuvia ja merkityksiä monitahoisesta matkakumppanuudesta Anna-Maija Raittilan hengellisen ja henkisen perinnön äärelle, toivotta vapaaehtoistyöntekijä **Aulikki Kalliolahti**, joka kuuluu illan järjestäjäitiimiin.

Raittilalla oli keskeinen rooli ekumeenisen Taizé-liikkeen ajatusten levittämisessä Suomeen 1970-luvulta lähtien. Hän on myös kääntänyt lukuisia Taizé-liikkeen vaikutuksesta syntyneitä

hymnejä ja lauluja. Hän toimi aktiivisesti Sinapiemen-yhdistyksessä ja Morbackan hiljaisuuden yhteisössä.

Ilta alkaa kahvin ja keskustelun merkeissä kello 17. Puheenvuoron käyttävät Anna-Maija Raittilan runouden tutkija, Leena Mäkitalo ja fransiskaani Elina Malkavaara-Kallinen Sinapiemenestä. Virsissä ja taizé-lauluissa johdattelee kanttori Pekka Arola yhdessä tuomasystävien kanssa.

Tilaisuuden järjestää Tuomiokirkkoseurakunnan Kalevan Unkaripiiri. ♦

Aukkoina muurissa 20.10. kello 18–20

Kalevan kirkko, sali 9, toinen kerros

Tiedustelut sähköpostitse: aukallio@gmail.com

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.**

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 17.30.**

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys

su 9.10. klo 18

Sakari Suutalan

muistoseurat Härmälän kirkossa, Talvitie 26.

Kahvitarjoilu alkaen klo 17.

su 23.10. klo 18 **seurat**

Pispalan kirkossa,

Pispalan valtatie 16.

Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike

ESIKOISET

Seurat ja pyhäkoulu

Su klo 15 (myös verkossa)

Aluemessu 16.10. klo 15

Tervetuloa!

Uudenkylän srk-talo

Ali-Huikkaantie 13b, Tre

www.esikoiset.fi

Ilmoitusmyynti

Tero Taipale p. 040 641 1163

etunimi.sukunimi@tamperelainen.fi

tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi

Ammattilaiset palvelevat

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset

Palvelua ja puhtautta
20v

Pyydä tarjous:
045 126 6938

Anna siivouslahjakortti!

www.uusierasivousoalvelut.fi

Maailman Keskus

Paikallinen välittäjäsi!

Juha Alakärppä 040 1601482 Johannes Karjalainen 040 7076110 Marja Karjalainen 0400 640924 Janne Koivisto 041 5136669

ASUNTOPALVELUKARJALAINEN.COM

Keskisenkatu 10, 33710 Tampere

Tarja Keskinen
PSYKOTERAPEUTTI
(Valvira, Kela)
psyk. sairaanhoitaja
diakonissa

puh. **045 867 4525**

s-posti:

ajanvaraus@tarjakeskinen.fi

www.tarjakeskinen.fi

siltalehti.fi

Kuva: Merja Eronen

Mummon Kammarin Kahvisalonkia vetävät Arja Arohonka (vas.) ja Marja Leena Koli.

Kirjallinen kahvisalonki kutsuu kuulolle, keskustelemaan ja kahvittelemaan

Mummon Kammarin vapaaehtoistoimintaan kuuluva Kirjallinen kahvisalonki on jo aloittanut syksyn toiminnan, mutta edessä on vielä paljon kiinnostavaa kuultavaa.

– Kahvisalongin ohjelmaan kuuluu tietenkin kahvi, joka nautitaan esityksen jälkeen. Kahvipöytäkeskusteluissa voidaan jatkaa juttelua päivän aiheesta, kertoo **Marja Leena Koli**, joka ohjaa salonkia yhdessä Arja Arohongan kanssa.

– Kaikki kirjallisuudesta ja kulttuurista kiinnostuneet, tervetuloa seuraamaan Kirjallisen kahvisalongin esityksiä, kutsuvat vetäjät.

Ohjelma:

- 17.10. sisätautiopin emeritusprofessori Jukka Mustonen: Alkoholi kotimaisessa kirjallisuudessa
- 24.10. kirjailija, TTM Pertti Laine: Dekkarisarja

pirkanmaalaisista murhamysteereistä

- 31.10. filosofian lisensiaatti Risto Maula: Filosofiaa rakkaudesta
- 7.11. tietopalvelusihteeri Hanna Kaisti: Finlandia-palkintoehdokkaat, kirjavinkkaus
- 14.11. tietokirjailija, näyttelijä Seppo Heinola: Taitteen salattu symboliikka
- 21.11. tietokirjailija, FT Hannu Syväoja: Kirjailija Jalmari Finnen elämästä
- 28.11. dramaturgi, FT Hanna Suutela: Miten ideat tulevat teatterista kertovaan näytelmään, esimerkkinä näytelmä *Teatterin rouva Tilda* ♦

Mummon Kammarin Kirjallinen kahvisalonki maanantaisin kello 13–15, Seurakuntien talo, Näsin sali, Näsilinnankatu 26

Rautakansleri vieraana Sana Soi -illassa

Lokakuun Sana soi -iltaan saadaan vieraaksi pääkonsuli Kalervo Kummola, myös kaupunginvaltuutettuna ja kansanedustajana toiminut jääkiekkovaikuttaja. Illan teemana on Minun tarinani.

Helluntailaisessa perheessä kasvanut Kummola on saanut vahvistusta lapsenuskolleen, joka on vuosien varrella jäänyt taka-alalle.

”Vasta kolmen–neljän viime vuoden aikana arvoni ovat menneet järjestykseen. Uskoni on vahvistunut. Iso osuus on sillä, että rupesin kuuntelemaan Radio Deitää. Jeesus on kuollut meidän kaikkien syntien puolesta. Jeesus on Jumalan Poika”, kertoi Kummola *Uusi Tie* -lehdessä 1.7.2021.

Musiikkivieraana illassa on pirkanmaalainen Tulikot-palomieskuoro johtajanaan Maisa Rautelo. Illan yhteislaulujen säestyksestä vastaa Maila Böhm. Juontajina

toimivat Anna Pöyhönen ja Sointu Lanki. Illan järjestävät Tuomiokirkkoseurakunta ja Suomen Raamattuopisto. ♦

Sana soi -ilta
16.10. kello 18
Finlaysonin kirkossa.
Vapaa pääsy

Kuva: Mikko Ovasika

Kalervo Kummola on puhujavieraana Sana soi -illassa 16. lokakuuta Finlaysonin kirkossa.

Kuva: Jana Anhalt

Tanssikollektiivi Olmeulmad on esiintynyt monenlaisissa tiloissa, kuten kulttuuritaloissa, Viron kansalliskirjastossa, hylättyssä tehtaassa, koripallohallissa ja liettualaisessa luostarissa. Tampereella taiteilijaryhmä esiintyy Kalevankankaan kappelissa.

Virolaista tanssitaidetta Kalevankankaan kappelissa

Kalevankankaan kappelissa nähdään lokakuussa virolaista tanssitaidetta, kun esittävän nykytaiteen kollektiivi Olmeulmad esittää teoksensa *Sanctum Textum* (pyhä ruumiiden kudosis). Esitys on koreografinen installaatio, jossa neljä tanssijaa liikkuu tarkkaan rajatussa tilassa.

Olmeulmadin jäsenet kertovat teoksen ilmentävän olemisen taivaallista ja maallista tilaa. Inspiraatio teokseen on saatu fraktaalista liikkeistä ja organismien kyvystä uudistua; kaaoksesta pyritään kohti täydellisyyttä.

Taidekollektiivi syntyi lähes kymmenen vuotta sitten Tarton yliopistossa, jossa ryhmän jäsenet, Age Linkmann, Arolin Raudva, Maarja Tõnisson and Raho Aadla, opiskelivat tanssia. Ryhmä otti nimen Olmeulmad vuonna 2014.

Olmeulmad on esiintynyt eri puolilla Viroa hyvin monenlaisissa tiloissa, kuten useissa kulttuuritaloissa, ja myös Viron kansalliskirjastossa. Kretingassa Liettuaissa ryhmä esiintyi bernhardilaisluostarissa.

Sanctum Textum sai ensi-iltansa helmikuussa 2020. Tampereella nähdään teoksen 17. esitys. ♦

Kaarina Lehtisalo

Olmeulmad: *Sanctum Textum* (pyhä ruumiiden kudosis) pe 7.10. kello 20. Kalevankankaan hautausmaan kappeli (Hautausmaankatu 5). Kesto 60 min. Lisätiedot: teatteritelakka.fi Liput: tiketti.fi

Rakennetaan Yhdessä Elävää Kirkkoa!

Kristillisillä arvoilla ja suurella sydämellä

Ehdolla seurakuntavaaleissa

SARI TANUS

kansanedustaja, erikoislääkäri,
kirkkovaltuutettu

Musikaali, joka saa uskomaan hyvään

Kuva: Kari Sunnari/TTT

Jonna Järnefelt ja Mika Honkanen esittävät *Come From Away* -musikaalissa paria, joka löysi toisensa murhenäytelmän ansiosta.

Tampereen Työväen Teatterin musikaali *Come From Away* on sydämelinen ja inhimillinen tarina siitä, miten yhteisö voi kriisin tullessa puhalttaa yhteen hiileen ja selvittää pahimman yli yhdessä. Se tuo toivoa ja lohtua – ja saa uskomaan hyvään.

Palkittu esitys perustuu 9/11 -tragediaa seuranneisiin tositapahtumiin vuonna 2001. Kertomus on ihmeen ajankohtainen, ja siksi se koskettaakin.

Kun New Yorkin ilmatila suljettiin kaksoistornien terrori-iskun jälkeen, matkalle jäi satoja lentokoneita. Niistä 38 määrättiin laskeutumaan Ganderiin, pieneen kanadalaiskaupunkiin Newfoundlandin saarelle.

Kaupunkilaiset huolehtivat noin 7 000 matkustajasta, jotka viettivät Ganderissa viisi epä tietoista päivää. Sinä aikana monen elämä otti uuden suunnan.

Musikaali perustuu tositapahtumissa mukana olleiden ihmisten haastatteluihin. Kanadalais-amerikkalaisen pariskunnan Irene Sankoffin ja David Heinen kirjoittaman ja säveltämän musikaalin on ohjannut Samuel Harjanne, joka tunnetaan laadukkaista töistään niin Suomessa kuin ulkomailla.

Vauhdikkaan musikaalin näyttelijäkaarti on jälleen kerran taattua Työväen Teatterin laatua. Omista näyttelijöistä mukana ovat Petra Karjalainen, Heidi Kiviharju, Pihla Pohjolainen, Hiski Grönstrand, Saska Pulkkinen, Jari Leppänen ja Mika Honkanen. Lisäksi musikaalissa esiintyvät ensi kertaa TTT:ssä vierailevat Jonna Järnefelt, Kaija Kärkinen, Nina Tapio, Jerry Wahlforss ja Matti Leino.

Upeita laulesityksiä säestää taitava ja erikoisia soittimia käyttävä orkesteri, jonka kapellimestareina toimivat Tony Sikström ja Ville Myllykoski. ♦

Kirsi Airikka

Come From Away -musikaali Tampereen Työväen Teatterin isolla näyttämöllä

Kuolemattomuuden kysymyksiä

Tampereen Työväen Teatterin näytelmä *Berliinin taivaan alla* tarjoaa alkuperäisen elokuvan tavoin isoja, kautta aikain pohdituttaneita kysymyksiä, joita etenkin lapset ovat hyviä esittämään.

Miksi minä olen minä enkä sinä? Onko hyvä olla olemassa aina, vai kokea ajan rajallisuus? Mikä kumma rauhassa on, kun se ei pysy? Pitääkö nyt luovuttaa?

Entä mitä on onnellisuus. Ja kuka on luonut tämän kaiken.

Aika virtaa läpi juonen, ja Tuonelan virtakin häilyy taustalla, vaikka sitä ei näy.

Isossa kaupungissa riittää houkutus, hyvään tai pahaan, ja ihmisiä, jotka kiiruhtavat toistensa ohi. Enkelin yksi haave onkin innostua pahuudesta. On ihmisiä, jotka etsivät kertojaa. Luoja?

Tarkkailijat ovat surullisia: ”Joskus ainainen henkenä olo kyllästyy.” Nykyään viitataan toisinaan siihen, että tunnemme olevamme – ehkä jopa olemme – olemassa vasta, kun meidät huomataan. Enke-

li voi myös auttaa, mutta niin myös toinen ihminen.

Näytelmän yksi taso on haaveilu, kaunis kuu ja halu rakastaa. Loppu on toiveikas, kun yösydännä koittaa kevät. Vaan kaikki luotu kerran katoaa.

Ohjaajan ja käsikirjoittajan Anne Rautiaisen ratkaisut ovat tehneet palkitusta elokuvaklassikosta henkisyttä ja inhimillisyyden ylistystä huokuvan version, jota täytyy pureskella vielä kauan kotiinlähden jälkeenkin. Rautiainen onkin todennut: ”Elokuva tuntui lohdulliselta syystä, jota ei ollut helppo sanoittaa. Läsnä olivat sekä lohdullisuus että surumielisyys. Tässä mielessä *Berliinin taivaan alla* on ihmisyyden ytimessä.”

Valaistuksella on tehty kaunista ja nopsaan vaihtuvien kohtausten lavastuksien rakentamisessa iso työ. Musiikki on elävää.

Pääosaa esittää Anne-Mari Alaspää, ja mukana ovat esimerkiksi konkarit Teija Auvinen, Pentti Helin ja Auvo Vihro. ♦

Asta Kettunen

Kuva: Kari Sunnari/TTT

Kulkijoiden joukossa on kahden maailman väkeä, joista toisen läsnäolon voi vain aavistaa. Joskus löytyy johtolanka.

Hyvä tyyppi

Uimista ja auttamista harrastavan Marjo Lehikoisen seurassa tulee hyvälle tuulelle.

Kaksi kättä aina käytössä

Lastentarhanopettaja, kirjoittaja, neljän lapsen äiti, isoäiti **Marjo Lehikoinen** touhuaa Tohlopin Uimaseuran pukukopilla kiharat hulmuten. Uudet muovimatot leikkautuvat vauhdikkaasti ja suursiivouksen jäljiltä kopissa tuoksu raikkaalta. On vielä kesä.

– Tämän jälkeen menen kyllä uimaan, Lehikoinen huudahtaa iloisesti moppi kädessään.

Uimaseuran tuoreen vapaaehtoistyöntekijän sydämeen on ilmiselvästi kirjoitettu halu auttaa. Kun uimaseuran sähköpostissa kyseltiin talkoolaisia, Lehikoinen vastasi ensimmäisten joukossa. Tätä nykyä häntä voi kutsua siivoustiimin vastaavaksi.

– Vapaaehtoistyö on työn vastapainoa. Voimaannuttavaa ja iloa tuottavaa tekemistä. Siivoamisesta olen myös aina tykännyt. Se on ainoa tehtävä, josta olen saanut diplomin. Isokset antoivat sen erään rippileirin päätteeksi tunnustuksena hyvin hoidetusta vessojen pesusta, hän naurahtaa.

Voi helposti sanoa, että Marjo Lehikoisen kohdalla ovat ”kädet ja jalat Jumalan käytössä”. Auttamistyössä tutuiksi ovat tulleet niin tuberkuloosisairaala ja vanhainkoti kuin narkomaanikotikin.

– Kävimme mieheni ja muutaman ystävän kanssa seitsemän vuotta Viipurin alueella. Näitä kuukausittaisia matkoja odotti, vaikka ne teettivät suuren määrän valmistelutöitä, kuten avustuskuorman pakkaamista.

Työkseen Lehikoinen on tehnyt monenlaista lasten hoitamisesta asiakaspalvelutehtäviin. Hänet voi muistaa myös Suomen ensimmäisen kristillisen tv-kanavan Sanaa naisilta -ohjelmasta.

– Vanhanaikainen lastentarhanopettajakoulutus on antanut hyvät eväät. Selkäyttimeen tallentuneet kasvat- ja muut elämäntaidot ovat olleet käytössä riippumatta siitä, olenko työskennellyt lasten, nuorten tai aikuisten parissa, hän miettii.

Rohkeus kysyy uskoa

Vuosituhanen vaihteessa Lehikoinen muutti perheineen Yhdysvaltoihin. Sillä matkalla hän löysi lapsuutensa Jeesuksen. Näistä ja muista kiemuroista, kuten uuden aviopuolison löytämisestä kristilliseltä deittisivustolta, hän kertoo kirkkain silmin, hyväsydämisesti.

Moni haluaa pitää hengenasiat itsellään, joten on virkistävää tavata hänetkin, joka ei kätke uskoaan. Kun on jälleen maanantai, uimakopin siivouspäivä, mietin, onko Lehikoinen paikalla; pysähtyykö taas puhumaan uskostakin hämääntymättä kuulijan hämmennyksestä.

– Jätän joka aamu päiväni Jumalan käteen. En kaavamaisesti tietyllä tavalla rukoillen, vaan luonnollisesti luottaen ja pyytäen, että Pyhä Henki johdattaa askeleeni ja ajatukseni päivän mittaan tahtonsa mukaan, Lehikoinen toteaa myöhemmin.

Vastikään hän julkaisi omakustanteisen kirjansa *Turva Jumalassa*.

– Toivon kirjani tasoittavan tietä todellisen rakkauten ja ikuisen elämän lähteelle, Lehikoinen tähdentää.

Kukapa ei haluaisi olla rakkauten ympäröimä? Lehikoisen kanssa juttelu ei tunnu kääntymiseltä. Itseään hän kuitenkin haastaa.

– Eräänä iltana rohkaisin mieleni ja kävelin Tohlopin rantaan ottamaan selvää, miten voisoin aloittaa avantouinnin. Avannosta tuli nopeasti todella tärkeä latautumispaikka, hän kertoo parin vuoden takaista muistoa.

– Kylmään veteen pulahtaminen nollaa päätä ja antaa iloa elämään. Avannosta noustessa on joka kerta voittajan fiilis.

Tällä hetkellä Raholan mummulassa odotellaan toista lastenlasta. Takapihan terassilla on mukavasti tilaa lastenvaunuille. ♦

TEKSTI: **Elisa af Hällström**
KUVA: **Hannu Jukola**

Lukijalta

Härmälän kirkolla tehdään arvokasta työtä

Härmälän kirkon moninaiset palvelut ovat tulleet itselleni tutuiksi viime vuosien aikana, ja olen itse niitä myös käyttänyt. Erityisesti diakonia-, ja lähimmäispalvelut ovat tehneet minuun vaikutuksen.

Henkilökohtaiset keskustelut, lähimmäisneuvonta, huolenpito, välittäminen, konkreettinen ruoka-apu ja sielunhoito ovat tarjolla ja jokaisen tavoitettavissa. Lisäksi keskiviikkoisin kello 14 toimii "Avoin kahvila", johon jokainen on tervetullut keskustelemaan pullakahvin ääressä. Avoimessa kahvilassa käy yli 20 henkilöä kerralla, ja se on monelle viikon kohokohta ja suosittu kohtaamispaikka.

Kun vielä otetaan huomioon, millaisella budjetilla tämä kaikki on saatu aikaan, niin ei voi kuin posititiivisella mielellä ihmetellä. Kun sydän on mukana, ei rahalla ole merkitystä.

Rahalla ei saa kaikkea. Hyvää mieltä, turvallisuuden tunnetta, aitoa välittämistä ja huolenpitoa ei voi rahalla ostaa. Kun työllä vielä kaiken lisäksi on siunaus, on jälki myös juuri sen näköistä kuin Härmälän kirkolla. Toivottavasti tämä on huomattu ja ymmärretty myös seurakuntien ylimmässä hierarkiassa, kuten kirkkoneuvostossa ja kirkkovaltuustossa?

Elämme nykyään aikaa, jossa oikeasta on tullut väärä ja väärästä oikea. Minun elinaikanani pahuuden valta on suurimmillaan juuri tänä päivänä, eikä sen vaikutuksia yhteiskuntaan pystytä tarkkaan arvioimaan, saati sitten rajoittamaan.

Pahuutta on kaikkialla, ihan jokapäiväisessä elämässä, ja se on hyvin järjestäytynyttä. Suomessa toisen ihmisen huomioon ottaminen ja kunnioittaminen alkaa olla katoavaa kansanperinnettä. Ennen se oli kansalaistaito. Toivottavasti järki lopulta voittaa.

Rukoilen siunausta Härmälän kirkon toimihenkilöille, seurakuntalaisille ja sille arvokkaalle työlle, mitä kirkolla tehdään. Kirjailija John Steinbeckia lainaten: "En pelkää häntä siksi, että hän on paha, vaan siksi, ettei hänellä ole mitään periaatteita".

Tapani Telenius
Tampere

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Tekstin ihannepi-tuus on noin 1200 merkkiä välilyönteineen.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

Kuva: Juhna-Pekka Aaltonen

Härmälän kirkko on monenlaisen toiminnan paikka. Tämä kuva on messusta viime vuoden elokuussa. Kirjoittajaan vaikutuksen ovat tehneet erityisesti diakonia- ja lähimmäispalvelut.

Tapoja ja muistoja hautausmaalla -tutkimus

Minkälainen merkitys hautausmaalla on sinulle? Millaisia tunteita koet hautausmaalla?

Itä-Suomen yliopistossa vuonna 2022 käynnistyneen tutkimuksen tarkoituksena on ymmärtää, millaisia merkityksiä erilaiset ihmiset liittävät hautausmaihin paikkoina ja millaisia kokemuksia ja tunteita he kokevat vieraillessaan hautausmailla.

Tarkoituksena on myös tallettaa hautausmaihin liittyviä perinteitä ja tapoja Suomessa. Tutkimus toteutetaan sosiaalipsykologian ja teologian osastojen yhteistyönä.

Tutkimuslomakkeen voi täyttää verkossa: osoitteessa link.webropol.com/s/hautausmaat. Paperisen vastauslomakkeen ja palautuskuoren voi halutessaan tilata lähettämällä postia tutkijalle: eemeli.hakokongas@uef.fi tai Eemeli Hakokongäs, Yliopistonranta 1, 70600 Kuopio.

Vastaajien kesken arvotaan 20 euron lahjakortteja. Tutkimukseen voi osallistua 30.11.2022 asti.

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimi-merkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi, Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere ja siltalehti.fi/palaute.

HENGEN LEIPÄÄ

Tapani Rantala
Yhtymäjohtaja
Tampereen ev.lut. seurakunnat

God save the King!

On arvioitu, että kuningatar Elisabet II:n hautajaisia seurasi jopa neljä miljardia ihmistä. Hautajaisjumalanpalvelus kaikessa traditionaalisuudessaan oli syvälinen kristillisen uskon ja toivon ilmaus.

Kuningatar itse toi monissa yhteyksissä kristillisen vakaumuksensa esiin, hän totesi sen antavan hänelle tuen ja turvan. Kuningatar – samoin kuin nykyinen kuningas Charles III – toimi anglikaanisen kirkon johdossa. Hänen tittelinsä on kirkon "ylin laillisuuden valvoja" ja hänen tehtävänsä on muun muassa nimittää piispat.

Viime vuonna tuli kuluneeksi 25 vuotta Porvoon sopimuksen allekirjoittamisesta. Sopimuksen myötä Pohjoismaiset ja Baltian luterilaiset kirkot ja Britannian ja Irlannin anglikaaniset kirkot solmivat läheisen yhteyden, ne totesivat olevansa opin ja elämän kannalta yksi ja sama kirkko. Tämän myötä esimerkiksi jokainen Britanniaassa asuva suomalainen luterilainen voi pitää lähellä olevaa anglikaanikirkkoa omana kotikirkkonaan.

Kun Lontoossa käyvä suomalainen matkailija astuu Westminster Abbey -kirkkoon tai Saint Pau-

Sopimus kannustaa osaltaan kirkkoja kautta maailman rakentamaan yhteyttä.

lin katedraaliin, hän voi osallistua täysivaltaisesti messuun ja muihin palveluksiin. Sama koskee noin 4000 anglikaanista, jotka asuvat Suomessa; he voivat osallistua luterilaisen kirkon elämään sen täysivaltaisina jäseninä.

Meillä on täysi ehtoollisyhteys. Yhdessä me rukoilemme esivallan puolesta ja voimme liittyä myös kansallishymnin pyyntöön God save the King.

Viime vuonna juhlaseminaari jäi koronan alle ja se toteutuu nyt lokakuussa Tampereella. Porvoon sopimuksen allekirjoittajakirkkoja edustavat piispat ja yhteistyöryhmän jäsenet arvioivat sopimuksen merkitystä ja suunnittelevat tulevaa yhteistyötä.

Porvoon sopimus haastaa kirkkoja edelleen syventämään ja laajentamaan vuorovaikutusta keskenään ja löytämään siihen keinoja. Sopimus kannustaa osaltaan kirkkoja kautta maailman rakentamaan yhteyttä. Yhdessä kirkot nostavat äänensä myös rauhan ja luomakunnan puolesta.

Porvoon sopimus toteuttaa Jeesuksen jäähyväisrukousta, että "he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut." (Joh. 17: 21)

Kaikille avointa juhlamessua vietetään Tuomio-kirkossa tiistaina 11. lokakuuta kello 18. ♦

Hengen leipää on Silta-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

Kiinnostaako vapaaehtoistyö ikäihmisten parissa?

Tahdotko ryhtyä Allin apulaiseksi? Perehdytys uusille vapaaehtoisille järjestetään 13. lokakuuta Linnainmaalla.

Auttaa voi monella tavalla, ja niin usein kuin haluaa. Vapaaehtoinen toimii tavallisen ihmisen taidoin ja ammatti-ihmisten työtä täydentäen. Tehtäviin voi sitoutua niin pitkäksi aikaa kuin voi ja haluaa.

Messukylän seurakunnan seniorityön ja Mummon Kammarin järjestämässä perehdytyksessä käydään läpi vapaaehtoistyön toimintaperiaatteita ja esitellään vapaaehtoistehtäviä.

Kurssille voi tulla kuuntelemaan, sopiiko toiminta, eikä se vielä sido mihinkään. Sen jälkeen voi sopia tapaamisen, jos vapaaehtoistehtävät kiinnostavat.

Perehdytys vapaaehtoistyöstä kiinnostuneille torstaina 13.10. kello 14–16 Linnainmaan seurakuntakeskuksessa, Korpikodinkatu 2

Ilmoittautuminen: mummonkammari.fi/vapaaehtoiseksi

Lisätietoja:

Mummon Kammari: p. 040 804 8145 / Soile Kukkonen tai mummonkammari@evl.fi
Messukylän seurakunta: Jyrki Pikkarainen p. 050 326 2388

SATTUMUKSIA KIRKON KULMILTA

Pitkänsitkeä projekti

Härmälän kirkon kulmalla, kuten hyvin tiedetään, sijaitsee kirkolle tunnusomainen puinen kellotapuli.

Ehkä vähemmän sen sijaan tiedetään, että tapuli ei ole alkuperäisellä paikallaan. Alun perin se nimittäin pystytettiin joitakin metrejä luoteeseen, jotakuinkin nykyisen kirkkosalin paikalle.

Ehkä vieläkin vähemmän tiedetään, että aivan alun perin tapulia ei pitänyt olla olemassakaan.

Härmälän kirkon suunnittelukilpailun 1930-luvun lopulla voitaneessa Elma ja Erik Lindroosin työssä ei nimittäin ollut erillistä kellotapulia lainkaan, vaan kirkkorakennuksen sisään piirretty kellotorni.

Tapuli ilmestyi piirustuksiin vasta sotien välillä tapahtuneen jatkojoutostöiden myötä. Syy muutokseen lienee ollut se, että rakentamisen piti olla mahdollista kahdes- tai kolme kertaa vaiheessa: seurakuntatalo ensin, sitten kirkkosali. Sillä välin seurakuntatalon sali sai hoitaa myös kirkkosalin virkaa.

Rakennusvaiheiden väliseksikin ajaksi kirkolle piti totta kai saada kellot. Siispä rakennettiin tapuli, ”joka myöhemmin voidaan purkaa ja siirtää oikealle paikalleen”, kuten asia *Arkkitehti*-lehdessä julkaistussa suunnitelmassa todettiin.

Tuskin kukaan olisi tuolloin kuitenkaan uskonut, että tämä ”myöhemmin” tarkoittaisi yli kahta vuosikymmentä. Suunnitelman ensimmäinen vaihe – seurakuntatalo, pappila, väliaikainen sakasti ja tapuli – vihittiin nimittäin käyttöön joulukuussa 1949, mutta toisen vaiheen aloitusta saatiin odottaa elokuuhun 1971 asti. Härmälän kirkon rakentaminen osoittautui siis pitkänsitkeäksi projektiksi.

Kun kirkkosalia viimein päästiin rakentamaan, tapuli piti sitten siirtää pois sen tieltä. Ja kun alkoi tapahtua, oikea henkilö sattui olemaan oikeaan aikaan oikeassa paikassa.

Härmälästä menneinä vuosikymmeninä muitakin komeita otoksia napannut Matti Salakari oli nimittäin kotonaan Härmälänpuiston varrella, kun nosturi käynnistettiin.

Kuva: Matti Salakari

Nosturi nostaa, tapuli nousee, Matti Salakari kuvaa.

Kuvan näppääminen ei kuitenkaan ollut mitään leikintekoa. Kuvan saadakseen Salakari joutui harrastamaan jotain, mitä myöhemmin ehkä kutsuttaisiin parkouriksi tai vähintäänkin extreme-urheiluksi.

Salakarin talon yläkerrasta katsoen puut peittivät näkymän kirkolle. Piti siis päästä vielä ylempäs, aina katolle asti, jotta saisi onnistuneen otoksen.

Seurasikin kaksinkertaisesti jännittävä hetki: yhtäällä nosturi nosti puukehikolla tuettua tapulia, toisaalla härmäläläinen nuorimies taiteili kotitalonsa katolla kameran kanssa. Todellinen tuplatrilleri, etten sanoisi!

Onneksi molemmat operaatiot

päättyivät onnellisesti: tapuli pääsi uudelle paikalleen, ja nuoruuden hurjuuden ansioista tämä historiallinen siirtymä saatiin taltioitua jälkipolvillekin. Kiitos huimapäisyydestä, Matti! ♦

Lue Härmälän kirkon tarina täältä: tamperenseurakunnat.fi/sivustot/harmalan_kirkon_tarina

Lähteet: Härmälän kirkkokilpailu (*Arkkitehti* 7–8/1940); Lindroos, Elma ja Erik: Härmälän seurakuntatalo ja pappila (*Arkkitehti* 11/1954); Matti Salakarin haastattelut (12.–13.9.2022); Silfverhuth, Voitto: *Tampereen seurakuntahistoria 2* (SKS 2013).

Mikko Pollari

KOLUMNI

Hanne von Weissenberg
Verkosto- ja yhteisötyön
asiantuntija Tampereen
hiippakunnassa

Kuva: Jukka Salmunen

Elämme kummallisia aikoja

Kiersin tuttua lenkkiä koiran kanssa. Ohi kulkiesani kuulin katkelmia kahden naisen keskustelusta. ”Elämme kummallisia aikoja.” ”Todella, elämme kummallisia aikoja.”

Tämän lauseen olen kuullut lukuisia kertoja parin viime vuoden aikana. Pandemia, sota Euroopassa, äärimmäiset sääilmiöt, inflaatio, korkojen nousu, energiakriisi... Elämä tuntuu etenevän kriisistä kriisiin. Kun yhdestä aletaan toipua, toinen on jo käsillä. Elämme toden totta kummallisia aikoja.

Äitini ja isäni ovat sodan aikana syntyneitä, ja lasteni ystävissä on heitä, jotka ovat paenneet leivottomuuksia ja kohtuuttoman ankaria olosuhteita Suomeen.

Ehkä kummallista onkin se, että minä ja monet sukupolveni suomalaiset ovat saaneet elää poikkeuksellisen tasaisia aikoja. Viimeistään koronan ja sodan kuvat ovat tehneet elämän hauraudesta ja haavoittuvuudesta tavallista arkea. Se, miten riippuvaisia olemme toisistamme, näkyy ja tuntuu.

Samaan aikaan haurauden keskellä toiset äänet uskottelevat, että kaikki on mahdollista, kunhan vain tarpeeksi lujasti luottaa ja ponnistelee. Löydä intohimosi, ja menesty! Tee mitä rakastat, ja loppu seuraa kuin itsestään!

Usein kuulen sanottavan, että kirkon tehtävä on ylläpitää toivoa. Mitä se oikeastaan tarkoittaa?

Pahimmillaan terveyttä ja menestystä pidetään merkinä Jumalan siunauksesta. Sairaus, köyhyys ja epätoivo sen sijaan nähdään ihmisen omansa syynä. Se on todella kummallista, kun samaan aikaan lähes jokainen tuntee ihmisiä, jotka ovat joutuneet kamppailemaan kohtuuttomien vastoinkäymisten kanssa, vaikka eivät ole niitä itse valinneet. Pandemia ja muut kriisit ovat tehneet näkyväksi sen, että elämä voi yllättää kenet tahansa, milloin tahansa.

Usein kuulen sanottavan, että kirkon tehtävä on ylläpitää toivoa. Mitä se oikeastaan tarkoittaa? Riittääkö toivon ylläpitämiseksi abstrakti puhe siitä, että Jumala kyllä pelastaa luomansa maailman? Professori Risto Saarinen on todennut, että toivo on asioista selvän ottamista ja sen mukaista toimintaa.

Minulle toivoa tuo ystävä, joka ihmeellisellä kärsivällisyydellä jaksaa kerta toisensa jälkeen selittää, millaista on elää arkea suomalaisessa yhteiskunnassa kipujen kanssa, sairaana ja työkyvyttömänä. Se luo ymmärrystä ja myötätuntoa.

Työtoveri, joka uskaltaa puhua häpeästä, synnyttää rehellisyyttä ja rohkeutta. Nuori luottamushenkilö, joka on huolellisesti perehtynyt paikkakuntansa asioihin, taas rakentaa tulevaisuuden uskoa.

Toivo viriää, kun me kummallisten aikojen keskellä yhdessä rukoilemme ja toimimme oikeudenmukaisuuden puolesta. Silloin Jumalan valtakunta murtautuu esiin jo nyt. ♦

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

9. vuosikerta

• Kustantaja / julkaisija:

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka 050 381 0970,

toimitussihteeri Asta Kettunen 050 438 2716,

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi. Osoite: Seurakuntien talo,

Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

• Kaupalliset ilmoitukset

Tamperelainen – ilmoitusmyynti

Tero Taipale, 040 641 1163

tero.taipale@tamperelainen.fi

Aineistot: tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi. Valmis-

tettavat ilmoitukset ilmestymistä edeltävän viikon ma

klo 14, valmiit ilmestymistä edeltävän viikon ke klo 12.

• Jakelu: Tamperelainen.

Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/silta tai

Suomen Suoramainonta Tampere, 040 085 9766

• Tilaukset: sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111• Taitto: Timo Saarinen/ www.pelagus.fi

• Painosmäärä: 93 000 kpl

• Paino: Sanoma Manu, Tampere

• ISSN: ISSN 2342-0979 (painettu),

ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

• Seuraavat lehdet ilmestyvät:

ke 2.11., aineisto viimeistään 12.10.

ke 7.12., aineisto viimeistään 14.11.

Raamattu kannesta kanteen

Raamattu alusta loppuun -tapahtuma järjestetään viikonloppuna 28.–30. lokakuuta Pispalan kirkossa.

Ohjelmassa on 48 luentoa, ja viikonlopun ohjelmasta vastaa 35 opettajaa. Raamatun jokainen kirja käydään läpi 24 tunnin aikana.

Vastaavia viikonloppuja on järjestetty aiemmin Helsingissä, Turussa ja Lahdessa.

– Ihmiset ovat selvästi olleet kiinnostuneita saamaan lyhyessä ajassa kokonaiskuvan Raamatun sanomasta. Pispalaan odotamme väkeä kirkon täydeltä, kertoo tapahtumien suunnittelija, teologian tohtori **Eero Junkkaala**, joka huolehtii opetuksesta Raamatunopetusakatemia kurssin käyneiden raamatunopettajien sekä Tampereen ja lähialueiden seurakuntien ja yhteisöjen työntekijöiden kanssa.

Junkkaalan mukaan etenkin maallikko-opettajien panos tuo välttämättömän ja antoisin lisän kokonaisuuteen.

– Monet heistä ovat erittäin hyvin perehtyneet aiheeseensa ja tuovat tuulahduksen omasta elämänpiristään. Tällainen koko ajan vaihtuva luennoitsijakunta piristää myös kuulijoita, jotka kiinnostuvat eri ihmisten tavasta selittää Raamattua.

Päteviä maallikoita voisi käyttää enemmänkin

Junkkaala kertoo, että luennoitsijajoukko oli erittäin helppo saada koolle, vaikka kenellekään ei makseta mitään, ei edes matkakuluja.

– Palkintona on se ilo, joka syntyy Raamatun opettamisesta. Monet maallikot olisivat hyvin päteviä opettamaan myös omassa kotiseurakunnassaan, mutta ihan liian harvoin saavat tällaiseen mahdollisuutta. Tässä on yksi kirkkomme suuri ongelma. Päteviä maallikoita voisi käyttää monissa tehtävissä, myös vaativissa hengellisissä tehtävissä, mutta pappiskeskineen kirkkomme ei ole tätä vielä oivaltanut.

Junkkaala kannustaa ihmisiä mukaan tapahtumaan.

– Lyhyessä ajassa on mahdollisuus saada pieni katsaus jokaiseen Raamatun kirjaan. Toivottavasti tämä antaa syyäksen jatkaa Raamatun lukemista. Tapahtumissa on käynyt monia sellaisiakin, jotka eivät ole vakituksia kirkossa kävijöitä. Aivan erityisesti haluan kutsua heitä nytkin mukaan. Tiivis tietopaketti Raamatusta ei ole haitaksi kenellekään.

Kirsi Airikka

Raamattu alusta loppuun -tapahtuma pe 28.10. kello 18–21, la 29.10. kello 9–21 ja su 30.10. kello 12–21 Pispalan kirkossa. Luentoja voi seurata myös suoratoistona. Kahvila ja kirjapöytä. Ohjelma: raamatunopetusakatemia.fi/tapahtuma

Johanneksen evankeliumi lähtee arkipäivän asioista

Syksyn Nämä sanat kantavat -illoissa perehdytään Johanneksen evankeliumiin.

– Viime vuonna tutkittiin ensimmäisiä lukuja, ja nyt jatketaan siitä. Luonnollisesti jokainen ilta on oma kokonaisuutensa, kertoo luennoitsija, teologian tohtori ja kirjailija **Eero Junkkaala**.

Sunnuntaina 9. lokakuuta raamatunkohtina ovat Elämän jano (Joh. 7) ja Valoa pimeään (Joh. 8).

Junkkaalan mukaan Johanneksen evankeliumin yksi erityispiirre on, että keskustelu lähtee tavallisista arkipäivän asioista, mutta etenee syvällisiin hengellisiin opetuksiin.

– Illoissa pyritään samalla tavalla olemaan jalat maassa ja ymmärtämään arjen kysymyksiä. Etsimme niihin myös hengellisiä vastauksia, mutta emme pyri ongelmia väkisin ”hengellistämään”.

– Jokaisella on jonkinlainen elämän jano. Pohdimme, mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan, että se jolla on jano, tulokoon hänen luokseen ja juokoon.

Junkkaalan mukaan ihminen voi joskus kokea olevansa eksesissä itseltäänkin. Edessä oleva tie tuntuu peittyvän sumuun.

– Mitä tähän tilanteeseen voisi merkitä Jeesuksen lupaus olla maailman valo, pohtii hän.

Nämä sanat kantavat - Johanneksen evankeliumin lukujen 7–12 pohdintaa 9.–11.10. kello 18.30–20.30 Nekalan seurakuntatalossa, Kuoppamäentie 23. Ohjelma sivulla B 2

TAMPEREEN KIRKKODEMARIT

Sosialidemokraatteina toimimme sen kirkon puolesta, jossa

- ketään ei jätetä yksin
- kaikki ihmiset ovat samanarvoisia
- kirkko on kaikille turvallinen yhteisö
- tuemme lähimmäisiä lähellä ja kaukana

Tutustu ehdokkasiin ja vaaliohjelmaan:
www.sdptampere.fi/srkvaalit

Koskikeskuksen apteekki

Meiltä myös lääkkeiden ja apteekkituotteiden kotiinkuljetus, ota yhteyttä!

Koskikeskus 1. kerros, Koskenrannan käytävä
Hatanpään valtatie 1, 33100 Tampere
Puh. 010 411 6800
info@koskikeskuksenapteekki.fi
www.koskikeskuksenapteekki.fi

Avoinna:

Ma-pe	9–20
La	10–18
Su	12–18

Kotimaiset kaihtimet ja markiisit sekä liukuovet ja kaapistot

- Sälekaihtimet ja varaosat
- Parveke- ja terassikaihtimet
- Markiisit ja ZIP screenit
- Rulla-, vekki- ja laskoskaihtimet
- Pimennys- ja screenikaihtimet
- Verhokiskot ja -tangot
- Liukuovet ja kaapistot
- Taite- ja tilanjako-ovet
- tuotteet myös moottorikäyttöisinä

Kaihdin Pukkila Oy
Satomakatu 8, 33200 Tampere
(03) 3122 0900 | 0400 633 227
www.kaihdinpukkila.fi

HYÖDYNNÄ TURVALLINEN MEDIAYMPÄRISTÖ

Valitse yrityksellesi sopiva ilmoituspaketti!

Ota yhteyttä myyntiimme ja pyydä tarjous

Juha Kurvinen 040 665 5983 juha.kurvinen@kotimaa.fi
Pirjo Teva 040 680 4057 pirjo.teva@kotimaa.fi

Konserttitarjotin

Installaatioita ja improvisaatiota Tuomiokirkon uruilla

Tampereen tuomiokirkossa kuullaan lokakuun lopulla urkumusiikkia, joka virkistävin keinoin poikkeaa perinteistä.

Konserttisarja Valon ääniä – Epätavallisen urkumusiikin festivaali esittelee kolme ulkomaista taiteilijaa. He tuovat kirkkoon rauhaa jäljittelevän improvisaation, vähän tunnettua ukrainalaista urkumusiikkia sekä kokemuksen, jossa lisäksi kuullaan eeteristä laulua.

Festivaali on tätä ennen järjestetty kolmesti. Tällä kertaa taiteilijat ovat Gunnar Idenstam Ruotsista, Katta Tšekistä ja Nadiya Velychko Ukrainasta.

Tuomiokirkkoseurakunnan johtava kanttori **Osmo Honkanen** iloitsee, kun on voinut pitkästä ajasta kutsua ulkomaisia vieraita Tampereen tuomiokirkon urkujen ääreen.

– On terveellistä palauttaa mieleen ajan, paikan ja hetken merkitys musiikin kokemisessa, hän pohtii.

”Luotan impulssiin”

Kolmipäiväisen tapahtuman keskiössä ovat taannoin peruskorjatut, lähes satavuotiaat Tuomiokirkon pääurut ja niiden monipuoliset mahdollisuudet.

Festivaalin avajaiskonsertissa **Gunnar Idenstam** improvisoi niillä aiheesta Rauhahan urut. Hän aikoo soittaa ”yksinkertaisesti meditatiivista ja kaunista musiikkia”. Ennen sitä hän tutustuu soittimeen.

– Kokeilen, mitkä äänikerrat kuulostavat hyvältä yhdessä. Sitten luotan hetken impulssiin. En käytä mitään teemoja, vaan musiikillisia ideoita ja rakenteita, jotka tulevat mieleeni siinä hetkessä, ja jotka sopivat konsertin teemaan, Idenstam kertoo.

Hänen aiemmassa repertuaarissaan kuuluu niin heavy metal kuin ruotsalainen kansanmusiikkikin.

– Kun improvisoin, voin mukauttaa musiikin urkujen teknisiin mahdollisuuksiin, Idenstam avaa.

Hän pyrkii saamaan urut kuulostamaan barokkiorkesterilta tai modernilta sinfoniaorkesterilta.

– Ajattelen, miten orkesteri soittaisi ja jäljittelen sitä soitossani. Urut voivat myös kuulostaa joltain aivan aintulaatuiselta, varsinkin improvisaatiossa.

Uruissa Idenstamia kiehtovat soundit ja niiden vaikutus. Hän vertaa urkujensoittoa kuvataiteeseen.

– Olen aina ollut kiinnostunut urkujen äänipaletista: vähän kuin taiteilija, jolla on väripaletti. Etsin puhallinsoittimien tai syntikoiden soundeja. Inspiroidun lyömäsoittimien polyrytmiikasta. Nautin myös todella paljon urkujen pehmeästä syvästä bassosta, joka laskee noin 20 hertsiiin ja tuntuu kehossa.

Eurooppalaisia kaikuja

Katta tunnetaan kokeellisen ja orkesterimusiikin säveltäjänä sekä laulajana. Tam-

Kuva: Tomas Nasli

Katta on urkuartisti, jonka konserteissa ihmisäänellä on merkitystä.

pereella luvassa on Kattan omaa musiikkia ja urkuklassikoita. Hän käyttää usein lyömäsoittimia, ja hänelle on tyypillistä soittaa jalkiota paljain jaloin.

– Katta on herättänyt laajalti huomiota omaperäisellä urkumusiikillaan ja kerännyt uudenlaista kuulijakuntaa. Kattan urku- ja ihmisääni-installaatio on kokonaisuutena, jonka intensiteetti ja vangitsevuus syntyvät tilassa, kirkkoakustiikassa ja yhteisöllisessä kokemisessa, lupaa festivaalista vastaava Honkanen.

– Villeimmillään Kattan ääntely urkujen mukana on murinaa, kirkumista. Varmaan hän ”laulaakin” perinteisessä mielessä, hän jatkaa.

Nadiya Velychko työskentelee soolourkurina Lvivin kaupungin suurimmassa konserttitalossa, urkumusiikkiin ja vanhaan musiikkiin keskittyneessä Lviv Organ Hallissa Ukrainassa. Tampereella hän

soittaa musiikkia kotimaastaan sekä tulkintoja klassikoista.

Idenstamin lailla Velychkon konsertin musiikki on etukäteen osittain mysteeri: 1900-luvun ukrainalaista urkumusiikkia ei ole kuultavissa laadukkaina tallenteina, eikä juuri kuule meillä päin urkukonserteissa.

– En osaa kuvaila sitä! Se on minulle urkuammattilaisenakin melko tuntematon. Todennäköisesti konsertin ukrainalaisteokset soivat Tampereen tuomiokirkossa nyt ensimmäistä kertaa, Honkanen hymyilee. ♦

Elisa af Hällström

Valon ääniä – Epätavanomaisen urkumusiikin festivaali 2022 Tampereen tuomiokirkko 28.–30.10. klo 15–20 €, festivaalipassi 40 € valonaania.fi

Kuva: Anna-Reet Gillblad

Urkuguru Gunnar Idenstamin taide syntyy sanattomassa vuorovaikutuksessa yleisön kanssa.

Pirkanpojat juhlii Tampere-talossa

Pirkanpojat juhlistaa 50-vuotista toimintaansa juhlaconsertilla ”Suuntia ja polkuja” lauantaina 29. lokakuuta kello 18 Tampere-talon Isossa salissa. Alun perin vuodelle 2020 suunniteltu kokonaisuus on siirtynyt useaan kertaan koronapandemian vuoksi.

Juhlaconsertissa esiintyvät poikakuoron eri sukupolvet: nykyisen kuororyhmän konserttiohjelmaan kuuluu muun muassa W.A. Mozartin, Heinrich Schütz ja Eric Whitacren kappaleita sekä sovituksia pop-klassikoista.

Tapahtumassa kuullaan myös vanhempia Pirkanpoikia: lavalle saapuvat esiintymään Mieskuoro Euga johtajanaan Visa Yrjölä sekä Pirkanpojat Alumnikuoro johtajanaan Jussi Kauranen. Säveltäjänimillä ovat muun muassa Henrik Dahlgren, Jaakko Mäntyjärvi, Veljo Tormis ja Einojuhani Rautavaara.

Konsertissa kantaesitetään **Jonne Valtosen** teos *Meissä soi!* poikakuorolle, baritonille ja orkesterille. Tekstin on kirjoittanut Nelli Nyman. Solistiosuuden tulkitsee baritoni Walteri Torikka ja Tampereen akateemista sinfoniaorkesteria johtaa Pirkanpoikien taiteellinen johtaja Jouni Rissanen.

– Teosta suunnitellessani pohdin, miten aikuisuus, leikki ja nuoruuden pitelemättömyys kulkevat kudelmana halki yksilön ikäkausien ja yhä uusien sukupolvien. Miten vuosien jälkeen meissä soi, muotoilee Valtonen.

Kuoron historiaa tuodaan esiin teosvalinnoista juontoihin ja valokuviin. Tampere-talon aulatiloihin on esillä 24.–29.10. myös näyttely, jossa yleisö pääsee tutustumaan muun muassa kuoron esiintymisasuihin ja konserttikiertueisiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Pirkanmaan rahasto ovat tukeneet juhlaconsertin tuotantoa. ♦

Kuva: Studio Katina

Pirkanpoikien laulajamäärät ovat pysyneet ennallaan koronavuosista huolimatta, ja toiminnassa on nykyisin mukana kuutisenkymmentä 6–20-vuotiasta poikaa. Kiitos tästä kuuluu kuoronjohtaja Jouni Rissanen mukaan Tampereen seurakuntien ja kaupungin tuelle ja tiiviille kuoroyhdistykselle.

Jotain uutta, jotain unohtunutta

Tommi Kalenius on kasvanut lauluntekijäksi monien vaiheiden kautta. Kuluvana vuonna näitä vaiheita jaetaan konserttikiertueella, sosiaalisen median kanavissa ja uusilla julkaisulla. Kiertueen aikana on mahdollista antaa väläyksiä jostain uudesta.

Kalenius aloitti uransa gospelmusiikin parissa. Alkuaikojen yhteistyöt muun muassa Anna-Mari Kaskisen kanssa tuottivat yhteislauluja, jotka ovat vakiinnuttaneet paikkansa.

Kalenius toimi nuoren seurakunnan veisukirjan 50-vuotisjuhlapainoksen toimittajana

vuonna 2020. Sen myötä hän pääsi edistämään erityisesti nuorten lauluntekijöiden teoksia ja yhteiskirjoittamisen kulttuuria.

Oman tekijyyden ja äänen löytäminen eteni samalla kun nuoruusvuosien mustavalkoinen maailmankuva muuttui tarpeeseen löytää lauluihin inhimillinen, avara ja myötätuntoinen ääni.

Konserttiin 7.10. kello 19 Lietsun Gospelkirkossa on vapaa pääsy, ohjelmia saa ovelta 10 euron hintaan. Gospel Cafe palvelee Lielahdessa kello 18 alkaen. ♦

Kuva: Ville Huuri

Tommi Kalenius on tehnyt ja esittänyt lauluja jo 20 vuotta.

Kuva: Courtney Dellafora

Red toimii nykyään kolmimiehisenä: siihen kuuluvat Michael Barnes (laulu) sekä kaksoisveljet Anthony Armstrong (kitara) ja Randy Armstrong (basso).

Viides kerta toden sanoo

Yhdysvaltalainen, vaihtoehdoisia sävyjä sisältävää, raskasta rockia soittava Red saapuu ensimmäiselle keikalleen Suomeen. Red keikkailee Tampereen Olympiassa 23.10. kello 20 alkaen. Esiintymisen peruttiin neljä kertaa koronan vuoksi.

Yhtye on menestynyt sekä raskaan että kristillisen rockin sarjoilla. Bändi sekoittaa esiintymis-

sään nu-metallia ja hard rockia sekä klassisia ja orkesterimusiikkia näyttäviin visuaalisiin elementteihin.

Redin seitsemäs albumi *Declaration* ilmestyi huhtikuussa. Orkesteri palaa halusta esittää myös sen materiaalia livenä.

Keikalla esiintyy myös kitaristi, laulaja ja sanoittaja Keith Wallen. ♦

Isä ja poika Mozart kohtaavat

Tampereen tuomiokirkossa on pian harvinainen tilaisuus kuulla todennäköisesti ensi kertaa Suomessa samassa konsertissa Wolfgang Amadeus Mozartin *Requiem* ja hänen isänsä Leopold Mozartin säveltämä, vähemmän tunnettu sielunmessu *Missa Solemnis*.

Isä ja poika Mozart -konsertissa 22. lokakuuta esitettävät teokset ovat wieniläisklassismia. Yhteistä niille ovat myös messutekstit.

– Sielunmessussa on aina läsnä valo. Se päättyy aina valoon, jopa paratiisiin, sanoo konsertin johtava kuorokapellimestari **Heikki Liimola**.

Leopold Mozart (1719–1787) oli arvostettu ja tunnettu säveltäjä, viulisti ja hovimuusikko. Missa Solemnis valmistui vuonna 1764.

Teoksen partituuri on löytynyt vasta 1970-luvulla. Tiettävästi se esitetään Suomessa nyt ensi kertaa kokonaan.

W. A. Mozartin kuoltua Requiem kuorolle, neljälle solistille ja orkesterille teoksen viimeisteli pääasiasa Franz Xavier Süssmayr. ♦

Isä ja poika Mozart:

- Harjun Kamarikuoro, FiBO
- Sopraano Silja Aalto, mezzosopraano Maiju Vaah-toluoto, tenori Juho Punkeri, baritoni Arttu Kataja
- Johtaa Heikki Liimola
- Tampereen tuomiokirkko 22.10. klo 18
- Liput 32/38 € Tiketti ja ovelta tuntia ennen konserttia

Kuva: Juuso Westerlund

Petri Laaksosen artistiprofiili sisältää muun muassa Tuomasmessuun ja Mukulamessuun sekä hänen klassikkorunoilijoiden teksteihin säveltämiään laulemia.

Timanttia Pohjantähden alla

Säveltäjä ja laulaja Petri Laaksonen päättää levytystaukonsa 60-vuotisjuhlalevyyn, joka julkaistaan 7.10. Hän juhlistaa syntymäpäiväänsä ja uraansa Eläköön elämä – 60 vuotta Pohjantähden alla -kiertueella, joka saapuu Tampereen tuomiokirkkoon 23.10. kello 16.

Edellinen studiolevy, vuonna 2015 ilmestynyt *In Memoriam* käsitteli surua ja menetystä sen jälkeen, kun äiti ja veli menehtyivät vuoden sisällä.

Uusi levy *Timanttia* ylistää elämää ja sen kantokykyä. Levyn ensimmäinen single En aio luovuttaa kertookin elämän voimasta. Uuden yhteistyökumppanin Heikki Salon osuus sanoituksissa on merkittävä, samoin Tomi Aholaisen.

Petri Laaksosen on säveltänyt ja esittänyt gospel-musiikkia koko uransa ajan, ja vaikka Timant-

tia ei olekaan gospel-levy, käsittelee se samoja, syviä teemoja.

Timanttia on hänen 13. studiolevynsä. Vuonna 1994 julkaistun ensilevyn kappaletta *Täällä Pohjantähden alla* on kuultu muun muassa valtiollisissa tilaisuuksissa ja televisio-ohjelman tunnuskappaleena.

Laaksonen on säveltänyt myös laajan repertuaarin hengellisiä lauluja, joita esitetään jatkuvasti muun muassa jumalanpalveluksissa, muistotilaisuuksissa ja Tuomasmessussa.

Laaksonen kokee olevansa ennen kaikkea live-esiintyjä. Vaikka hän konsertoikin tutussa ympäristössä, kirkoissa, konserttien kappaleet sisältävät hengellisen musiikin lisäksi uuden sekä aikaisempien levyjen suosittuja kappaleita. ♦

Konsertteja 5.10.–2.11.2022

Lounasmusiikkia

ke 5.10. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko
Ulla-Maria Pöyhtäri ja Annaleena Ilveskivi, huilu
Annika Hautamäki-Hänninen, piano
Myös Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan YouTube-kanavalla

Agnostikkoklubi – Muuan miehen Isse

pe 7.10. klo 19–21 Vanha kirkko
Isse Puhakka

Lux Aeterna

la 8.10. klo 18 Tuomiokirkko
Kamarikuoro Camina ja TASO
Lisää sivulla A 20

God Save the King!

to 13.10. klo 19 Tuomiokirkko
Englantilaisen musiikin ilta

Pirkanmaan musiikkiopiston

jousiorkesterit:
Comodo ja Pirkanmaan Sinfoniajouset
Johtaa kapellimestari Tiina Kaukinen
Vapaa pääsy, ohjelmamaksu

Jotkut heistä nousivat laivoihin

pe 14.10. klo 19 Aleksanterin kirkko
Jani Laaksosen kuoronjohdon
A-tutkintokonsertti
Tampere Cappella ja Kamarikuoro Näsi
Johtaa Jani Laaksonen
Vapaa pääsy

Mistään kotoisin? – Lied-resitaali

la 15.10. klo 16 Finlaysonin kirkko
Hanna Hasu, sopraano
Jasper Koekoek, piano
Vapaa pääsy, ohjelma 12 €

Kahvikonsertti

ystävyyseurakuntatyön hyväksi
la 29.10. klo 15 Kalevan kirkon ala-aula
Tampereen Konservatorion laulajia
Tarja Mäki-Latvalan johtamana

Hiljaa

su 30.10. klo 16 Messukylän kirkko
Tommy Hellsten & Club for Five
Liput ticketmaster.fi 37,50 €, ovelta 40 €

Kaukana kavala maailma

su 30.10. klo 17 Viinikan kirkko
Mieskuoro Euga
Ohjelma 15/10 € Yhteisvastuulle

Lounasmusiikkia

ke 2.11. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko
Esa Toivola, urut
Myös Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan YouTube-kanavalla

Kuva: Miika Jämsä

Tampereen Filharmonian kontrabasisti Juha Kleemola on solistina Lokakuun unelmia -konsertissa sunnuntaina 9.10. kello 19 Finlaysonin kirkossa. Tampereen Kamarimusiikkiseuran orkesteria johtaa Miika Jämsä. Ohjelma maksaa 15 euroa.

Kamarikuoro Camena laulaa konsertissa myös johtajansa Jani Laaksonen säveltämän ja sanoittaman teoksen *O lux beata*.

Kuva: Emil Bobyrev

Matkalle pimeydestä kohti kirkkautta

Exortum est in tenebris lumen rectis, oikeudenmukaisuuden valo on noussut varjoissa.

Näin laulavat Kamarikuoro Camenan miesäänit kuoroharjoituksissa Johanneksen koulutalossa. Kuoro harjoittelee konserttiin, jossa se esittää Morten Lauridsenin teoksen *Lux Aeterna* yhdessä Tampereen akateemisen sinfoniaorkesterin, TASOn, kanssa.

Miserere, Domini, yhtyy kuoro lauluun: Armahda, Herra.

– Tuntuu hienolta, kun kuoro löytää yhteisen kirkkaan harmonian teoksen pitkissä hiljaisissa jaksoissa, sanoo ykkössopraanoa laulava **Marketta Kannisto**.

Hän on laulanut Camenassa 15 vuotta, ja odottaa nyt ensimmäistä teosta orkesterin kanssa.

– Jo harjoitteluvaiheessa musiikki tuo sielulle rauhaa erityisesti tässä maailmantilanteessa ja syksyn pimeyden alkaessa li-

sääntyä. Valon, ikuisen valon ajattelevien ja välittämien saa mielen rauhoittumaan. Toivottavasti myös yleisö saa kokemuksen kirkkaudesta ja ikuisuudesta, toivosta, luottaa Kannisto.

Morten Lauridsenin kuoromusiikissa yhdistyvät musiikillinen kauneus, voima ja henkinen syvyys. Sitä on kuvailtu myös säteileväksi.

Äidille sävelletty

Viisiosainen *Lux Aeterna* on Lauridsenin tunnetuin kuoroiteos, mutta Suomessa sitä on esitetty vähän. Lauridsen sävelsi sen äidilleen, ja halusi välittää teoksella valoa kuoleman varjoon. Kuoronjohtaja **Jani Laaksonen** mielestä teos on juuri sopiva tähän aikaan.

– Teos on requiem, olematta kuitenkaan perinteinen sielunmessu. Se johdattaa matkan pimeydestä kohti kirkkautta.

Kamarikuoro Camena on aiemminkin

laulanut Lauridsenia. Tähän konserttiin valmistautumista korona on hankaloittanut, mutta stemmaharjoitukset Zoomissa alkoivat jo yli vuosi sitten.

Laaksonen johdattaa kuoroa löytämään musiikin nuottien takaa huumorilla ja monilla elävillä mielikuvilla. Kuoronjohtaja on luottavainen.

– Konsertista tulee hieno kokonaisuus. Siinä on sekä orkesterilla että kuorolla myös oma osuus. TASO on tasokas ja kuoro osaa.

Kuoronjohtajan oma syksy on ollut kiireinen. Kohta Tuomiokirkossa pidettävän konsertin jälkeen odottavat omat kuoronjohdon ja laulun A-tutkinnot. Laaksonen on myös säveltäjä. Lisäksi työllistää Tampere Cappella, jossa hän laulaa bassoa.

Kuriositeettina Laaksonen mainitsee soittaneensa aikoinaan viulua TASOssa.

Laaksonen palaa kuoron eteen:

– *Fiat misericordia tua, Domine, super nos*

Kuva: Emil Bobyrev

Marketta Kannisto laulaa ykkössopraanoa.

quemadmodum speravimus in te. Ole meille armollinen, Herra, sinuun me luotamme. ♦

Riitta Paajanen

Morten Lauridsen: *Lux Aeterna*

lauantaina 8.10. kello 18 Tuomiokirkossa

Lokakuun ekovinkki:

Osallistu energian säästöön

Pian alkava Astetta alemmas-kampanja kannustaa alentamaan lämpötilaa, keventämään kaasujalkaa ja lyhentämään suihkua ja saunomista.

Vältä sähkön käyttöä arkisin kello 8–10 ja 16–18. Tingi tyhjien huoneiden sekä varastojen ja autotallien lämmityksestä, ajoita lämmityslaitteiden käyttö yöhön ja sammuta käyttämättömät laitteet. Uusi tiivistet.

Lähde viihde-elektronikan käytön sijaan kävelyllä tai kirjoita vaikka kirje. Järjestä lapsille seikkailu teltaan, jossa luetaan taskulampun valossa. Maistuisiko ruokaisa salaatti unipaistin sijaan? Anna yrityksille palautetta valotauluista. Pidä pimeän aikana verhot kiinni. ♦

Asta Kettunen

Lisää: motiva.fi/ratkaisut/energiansaastokampanja

silta.fi/ekovinkki

Kuva: Hannu Jukola

